

Přílohy

Modlitba a písně vysvobození

V Bibli Kralické v rozsahu celého vydání z roku 1613 nacházíme biblickou knihu třetí Makabejskou. V šesté kapitole této knihy nalezneme modlitbu Eleazarovu, modlitbu, jež by se mohla nazývat také modlitbou za vysvobození. Je tedy modlitbou, která by mohla být inspirativní pro všechny toužící po osvobození – ať jsou utlačováni pro svůj gender, minoritní vztahovou orientaci, etnicitu, národnost, politické smýšlení ad.. Avšak tato práce se zabývá teologií queer osvobození a bude soustředěna primárně na queer utlačované.

Eleazar, je popisován v šesté kapitole 3. knihy Makabejské, jako muž vážený z tamních kněží, úctyhodného věku, který přerušil starší a sám se začal modlit. Jeho modlitba je rozsáhlá, a proto bude uvedena ve zkrácené podobě. Jen z uvedení modlitby je patrné, že Eleazar přichází s jistou naléhavostí a autenticitou: *„Bože nejvyšší a všemohoucí, který s milosrdenstvím řídíš všechno tvorstvo, shlédni na... lid tvého svatého podílu, jenž jako cizinec v cizí zemi nespravedlivě hyne. Otče,... v Babyloně jsi tři mládence vytrhl z rozpálené pece, kterou jsi svažil rosou, když oni sami vydali se na smrt, aby nemuseli sloužit modlám, ani vlas jim nebyl zkřiven,... Ve zdraví jsi vyvedl na světlo Daniela, když byl nenávistně osočen a shozen jako kořist do jámy lvům. Shlédl jsi na Jonáše chřadnoucího v břiše mořského netvora a ukázals ho, Otče, neporušeného všem jeho domácím. I nyní se rychle ukaž těm..., kteří trpí křivdu od ohavných a svévolných pohanů, ty, bohatý na milosrdenství, který nenávidíš pýchu a všechny dovedeš ochránit. Vytrhni nás Panovníku, z rukou nepřátel...*

Proto ty, který máš všechnu moc a sílu a jsi Věčný, pohled' nyní a smiluj se nad námi, kteří nezaviněně, jen pro zpupnost svévolníků, máme zemřít.”¹

Nejdříve bychom v této modlitbě mohli interpretovat významnou část vděčnosti a důvěry, kterou Eleazar projevuje Hospodinu v této modlitbě. Obraz Boží je popisován ve všemohoucnosti a vyvýšenosti a zároveň na nejednom místě je zmíněno milosrdenství – dokonce v textu zaznívá „Ty – *bohatý na milosrdenství*”. Hospodin je spatřován tedy jako obdarovávající a také jako Bůh ochránce. Jedná se o zobrazení Boha, který miluje a ochraňuje. Láska zrcadlí se v milosrdenství Hospodinově je ústřední jistotou, ke které se autor odvolává. Autor dále pokorně zmiňuje několik podivuhodných aktů, které Bůh pro své milované učinil. Autor s vědomím těchto výjimečných milosrdenství provolává prosbu k Bohu o smilování, nad utrpením, které prožívá i se svými bližními. V této modlitbě můžeme spatřovat několik prvků, které mohou být blízké queer lidem. „*Jen pro zpupnost svévolníků, máme zemřít.*” Pod zpupností si může současná čtenářka (či čtenář) asociovat povýšenost, panovačnost, aroganci či pánovitost. Svévolníkem už dle skladby tohoto slova tedy své – vole, je zřejmé, že se jedná o člověka, který jedná dle své vůle – nad svou vůlí nestaví nic. Neohlíží se tedy na Boží či etické vedení, neohlíží se na druhé. V biblickém slovníku Adolfa Novotného nalezneme slovo *svévolně* vyložené dokonce jako „úmyslně, zlovolně, ze zlé vůle”.² Queer lidé, kteří zažívají diskriminaci, posměch, potírání lidských práv a dokonce ohrožení na životě (v minulosti šoa koncentrační tábory, žlutou hvězdu vystřídal růžový trojúhelník) se setkávají

¹Bible: český ekumenický překlad - Bible kralická: česká synoptická Bible (v rozsahu celého vydání Bible kralické z roku 1613). Přeložil Miloš BÍČ, přeložil Josef Bohumil SOUČEK, přeložil Jindřich MÁNEK. Praha: Česká biblická společnost, 2008. ISBN 978-80-85810-86-8. 3. Makabejská kap. 6..

²NOVOTNÝ, Adolf. Biblický slovník. 2., zcela přeprac. a rozšíř. vyd. Praha: Kalich, 1956.

(také) s lidmi, kteří jsou naplněni strachem, nejistotou či nelibostí z „jiného“ či „nekonvenčního“. Přes jisté odůvodnění a pochopení, které vůči těmto homofobním jedincům můžeme chovat, je třeba dodat, že jednají s jistým záměrem – úmyslem tedy úmyslně. Ve formulaci Eleazarově můžeme nacházet jistou bezmoc vůči zpupným svévolníkům a o to větší důraz v prosbě k Hospodinu. S jistou bezmocí nad homofobními lidmi či uskupeními se mohou setkávat opakovaně právě queer lidé.

Souznění v této modlitbě lze pro queer člověka nalézat v jisté potřebě a prosbě: „*a smiluj se nad námi, kteří nezaviněně, jen pro zpupnost svévolníků, máme zemřít.*“ Slovo nezaviněně je zásadním slovem. Queer lidé přichází před Hospodina v pravdě a mohou si pokládat otázky: „Proč musíme trpět toto ponižování? Prosit o přijetí majoritní společnosti? Proč zažíváme opakovanou a nekončící dehonestaci a strach z nepřijetí?“ V této modlitbě si autor, ale nepokládá tyto otázky. Přichází před Hospodina s vědomím možné pomoci a největší naděje, kterou u něj může naléznout a předkládá Bohu svou situaci naplněnou těžkostí. V textu je zřejmé, že se odehrává jistá polarita mezi zpupnými svévolníky a lidem, jehož součástí je Eleazar, ale Eleazar se neobrací s nenávisť na svévolníky, nýbrž s láskou a důvěrou volá k Hospodinu. „Neboť, u Boha není nic nemožného.“³

Další inspirativní osvobozující text, který můžeme nalézt v evangelickém zpěvníku, je píseň Rejchrtova: *Kdo mě z pout mých*. Za metaforou *mých pout* se mohou skrývat mnohá imanentní spoutání a v této práci je relevantní zmínit, že queer osoba pod tímto spoutáním může spatřovat osidla homofobních částí

³Bible: český ekumenický překlad - Bible kralická : česká synoptická Bible (v rozsahu celého vydání Bible kralické z roku 1613). Přeložil Miloš BÍČ, přeložil Josef Bohumil SOUČEK, přeložil Jindřich MÁNEK. Praha: Česká biblická společnost, 2008. ISBN 978-80-85810-86-8. Lukáš, 1,37.

společnosti, nepřijetí, tlak heteronormativních patriarchálních očekávání na člověka (a i mnoho dalšího, co si asociuje člověk, který queer není). Významnou zprávou první sloky (jež je zároveň refrémem) písně je odpověď, která se skrývá v lásce. Zároveň pak nese tvrzení, že láska vyhání bázeň, tedy že láska vyhání strach. Tento strach je překonán či nahrazován naplněním v Boží lásce, ovšem autor písně Miloš Rejchrt dává čtenáři prostor tím, že nepojmenovává podobu lásky konkrétně – naplnění v lásce se může projevovat i v mezilidských vztazích, v lásce ke stvoření, v lásce k Bohu,...

Ve druhé sloce, kde Rejchrt tvoří přirovnání k domu na skále pevné či majáku na moři, znázorňuje jistou touhu stát pevně a ukotveně – na pevných základech – natolik pevných, že se nepohnou ani v přívalech. Za touto metaforou může čtenář nacházet pevný základ ve vědomí, že je Hospodinem milovanou bytostí, z čehož může pramenit i veliká lidská důvěra k Bohu.

V předposlední sloce zaznívá „*třeba sám dál pravdu hájit, i když právě prohrává.*” – lze tyto dva verše interpretovat jako mravní apel na pravdivost. Pravdivost, jež je právě tak významná pro každého queer člověka, kdy stojí sám před sebou, před svou rodinou, spolupracovníky, spolužáky a společností a rozhoduje se, zda bude platit vysokou cenu za pravdivost – pravdivost před sebou samou či samým a pravdivost před Bohem (i lidmi). Pro queer křesťanky a křesťany se může v kontextu těchto veršů otevírat také otázka pocitů osamělosti, za předpokladu, že se snaží v církevním kontextu otevírat queer problematiku – snaží se o prosazování používání queer citlivého jazyku a třeba i v progresivních církvích v určitých jednotlivých sborech není láskyplné přijetí zaručenou samozřejmostí. Queer křesťan či křesťanka, který či která se vyskytuje v některém sekulárně queer feministickém prostředí, může pocítit podivení nad jeho duchovním zakotvením v církvi z důvodů sekulárně

stereotypních představ o tom, že křesťanství rovná se Aliance pro rodinu (tedy ultrakonzervativní hnutí). „*Třeba sám dál pravdu hájit, i když právě prohrává.*” může znít tedy queer křesťanským lidem velmi povědomě.

V poslední sloce autor navazuje na počáteční ideu první sloky – významnost lásky. Poslední sloka artikuluje, že bez ohledu na možné výjimečné úspěchy či schopnosti – bez lásky, jako kdyby byly nedostatečně naplňujícími. Láska jako základní lidská potřeba? Láska v milujícím Hospodinu, jež v Kristu přijímá s láskou každého člověka – každou bytost.

„Kdo mě z pout mých

*Ref. (1.) Kdo mě z pout mých ven vyvodí,
kdo ta pouta odstraní,
jenom láska vysvobodí,
láska bázeň vyhátní.*

*2. Být jak dům na skále pevné,
jako maják na moři,
s kterým ani příval nehne,
když se na něj oboří. Ref.*

*3. Pramen žití někde najít,
neznat, co je únava,
třeba sám dál pravdu hájit,
i když právě prohrává. Ref.*

4. Kdybych pronik do atomu,

*kdybych létal na Měsíc,
jako anděl mluvil k tomu,
lásku neměl, nejsem nic.*⁴

Píseň Tomáše Najbrta „*Kdosi mě probouzí, podává dlaň*“ je písni, která je odlišná od Eleazarovy modlitby i od písně Miloše Rejchrt. V první sloce se otevírá téma pomyslného uvěznění, když Najbrt píše: „*čerstvý vzduch do cely chladně voní*“. Uvěznění je zobrazené kontrastně ke svobodě. Vztáhnutí uvěznění do situace queer člověka může být intenzivní např. před tzv. coming outem – kdy člověk uvěznuje sám sebe v jisté neautenticitě před okolím, či uvěznění v patriarchální heteronormativitě, jež může být mnohdy internalizovaná i v samotném queer člověku.

V prvním verši refrénu zaznívá „*Naberu dech a půjdu,*“ – v tomto tělesném aktu lze spatřovat posilnění – posilnění k vydání se na cestu. „*Rázem zbavený pout*“ – dostavuje se osvobození a čtenář má tu svobodu v této písni za nevysloveným zodpovědět sobě samému, odkud se bere tato svoboda – kdo autora *probouzí* a *podává dlaň* – je nezodpovězeno, jen naznačeno.

Druhá sloka končí slovy *náhle jsem sám a klečím na kolenou* odkazuje tedy (tělesným aktem) k modlitbě – k budování vztahu s Hospodinem. Hospodin je tedy zobrazen jako osvobozující, naslouchající a přijímající.

*„1. Kdosi mě probouzí, podává dlaň,
zvedá mě vzhůru, zašeptá vstaň,
čerstvý vzduch zvenčí do cely chladně voní*

⁴*Evangelický zpěvník*. Praha: Českobratrská církev evangelická, 2021. ISBN 978-80-87098-83-7., s. 313.

a někde v dáli svítání z věží zvoní.

*Ref. Naberu dech a půjdu,
rázem zbavený pout,
svobodu, volnost cítím,
dřív jsem se nemoh hnout.
Všechno je tak zvláště nové,
jak bývá ve vidění,
jako bych v očích měl ještě sen:
Co pravda je a co není?*

*2. Anděl mi poroučí: Neváhej, pojd',
budu tě vést, čeká nás pout'.
Až když jsme venku za branou otevřenou,
náhle jsem sám a klečím na kolenou. Ref.⁵*

Text ze třetí knihy Makabejské a písně jsou zvoleny jako inspirativní pro queer osvobození pro jejich akcentování touhy po osvobození, důvěry v Hospodina, nacházení odpovědí v lásce a významu modlitby.

⁵*Evangelický zpěvník*. Praha: Českobratrská církev evangelická, 2021. ISBN 978-80-87098-83-7., s. 870-871.

Kvalitativní výzkumné rozhovory

Rozhovor s respondentem Hugem

Výzkumnice: Chtěla bych Vám poděkovat za tu důvěru, se kterou doufám, že vzájemně jdeme do toho rozhovoru a chtěla bych říct, že ten rozhovor bude anonymizovaný tak, aby ten příběh byl v bezpečí a budu ráda, za co největší upřímnost a otevřenost. Zároveň bych chtěla říct, že se možná dostaneme k tématům, o kterých jste dříve nemluvil, tak se nemusíte ostýchat, si dát načas s odpovědí, kdybyste potřeboval čas na zformulování myšlenek. Povedu ten rozhovor pragmatickým přístupem, který kombinuje narativní a polostrukturovaný rozhovor. Moje první otázka zní, jestli bych Vás mohla poprosit, abyste mi vyprávěl svůj příběh od dětství po současnost a zajímají mě i detaily, není třeba spěchat.

Hugo⁶: Dobře. Tak já jsem se narodil před dvacetidevítí roky v (název města), moje rodiče byli v tom čase krátce svoji, oni se vzali na podzim rok předtím. Já jsem se narodil potom v létě 94 a tím, že můj otec je nejmladší z devíti sourozenců, ještě neměl nějaké svoje zázemí, tak první rok jsme bydleli u jeho bratra, který zůstal v rodičovském domě a v tom čase i jeho bratr měl takové jisté dítě jako já. Byli jsme dva ve stejném věku, on byl o měsíc starší. Po půl roce jsme se přestěhovali zase do domu, který zdělila máma v jiné vesnici v (název obce), protože zemřela vlastně její babička, která v tom domě bydlela. Moje máma v té době už neměla svoje rodiče, její rodiče zemřeli velice brzy, když měla 14–15 roků, vlastně už střední školu studovala jako sirotek. Zmiňuji to, protože myslím si, že to mělo velký vliv na ni a skrze ni a do jisté míry i na nás na děti. To, že... jakým způsobem ona vyrůstala. V (název obce), kam jsme se

⁶ Jméno respondenta je zaměněno.

přestěhovali, to je vesnice, kde žijou téměř sami evangelíci a pro mnoho lidí je být věřící – být evangelíkem něco úplně přirozené, s čím vyrůstají od malička, co vidí okolo sebe. Chodit do kostela tam bylo něco normálního. Každou neděli se tam lidi sešli z celé vesnice téměř z každého domu, vědí tam lidi o sobě a i naši to tak brali, že nás do toho kostela brávali, brávali nás na dětskou besídku. Bylo to pro nás od malička – říkám pro nás, protože mám ještě dvě sestry –bylo to pro nás něco úplně přirozeného, že i v té rodině jsme se modlili. Měli jsme rituál takový pěkný nedělní, že každou neděli tak se otec pomodlil modlitbu, kterou znal ještě od svého dědečka. Já se tu modlitbu velmi rád modlím před jídlem též. Ačkoli lidi většinou čekají, že farář se pomodlí nějak svými vlastními slovy, nebo čím, tak já velmi rád právě používám tu modlitbu, kterou mám naučenou od svého otce, protože mám takový pocit, jako kdyby tím nesu takové dědictví jistým způsobem, i té víry těch předků, i toho, co jsem dostal od rodičů i toho, čeho si vážím. My jsme... já si vlastně ve svém životě víry nepamatuji den, kdybych nevěřil. Já jsem vyrůstal s vírou v tom sboru prakticky od malička. V kostele jsme byli...rodiče nás tam brávali jako od batolete v podstatě. Na besídku jsem chodil, tam jsme se učili biblické příběhy. Já si pamatuji všechny místa, kde jsme vystřídali to učení toho náboženství v té vesnici – jsme byli v každé místnosti obecního a kulturního domu, protože to nebylo v kostele – tam nebyl na to prostor, tak jsme byli v obecních prostorech. Speciálně proto při rekonstrukci i upravili i salonek, aby tam mohli být i dětské besídky. (smích Huga) Jakoby v té vesnici tím, že tam jsme byli všichni evangelíci, tak i v té školce i v té škole – tam jsme byli stejně vystavení té víře a viděl jsem, že každý z nás na to reagoval jinak – pro některé to bylo více zajímavé, pro některé méně zajímavé a...a dělali jsme všichni blbosti a lumpárny a potom jsme v neděli všichni seděli na té besídce na tom náboženství. To bylo takové zajímavé, pamatuji si všechny ty dětské učitelky. Potom když jsem byl dospělý, tak (smích Huga) mi přišlo vtipné je potkat (smích

Huga), když ony byly tehdy taková malá děvčata – to byly teenegerky, které nás učily v té době a dnes jsou z nich velké ženy s dospělými dětmi. Si říkám, jaký jsem starý už. (společný smích) Ale ne no. Tím, že moji rodiče jsou z velkých rodin – i v té širší rodině ty lidi jsou věřící, mají..., každý žije ale jinde, každý má už svoje rodiny. Protože moje rodiče byli nejmladší, tak všichni už měli svoje děti dávno předtím než se moje rodiče vzali. My jsme vždycky byli nejmenší, nejmladší, takže velmi lehce se nás dalo porovnávat se všemi ostatními, což byl vždycky ten kámen úrazu s mými strýci například, že mě často porovnávali: „A ty si takový neschopný a takový neschopný, tohle neumíš, tamto neumíš.“ A mě to...mě to jakoby... to byla jedna z věcí, která mě po část života nějakým způsobem ovlivnila... takový pocit méněcennosti od té širší rodiny, která...s kterou jsme se setkávaly, museli setkávat a i chtěli setkávat, s kterými bylo samozřejmě fajn, ale ty jejich slova jsem si v sobě nějakým způsobem nesl.

Výzkumnice: Můžu se zeptat... je to myšleno i v tom slova smyslu, že tam byl nějaký důraz na nějakou důležitost stereotypní maskulinity?

Hugo: Ano. Ano. Oni vlastně všichni ti strýcové byli manuálně pracující lidi. Každý si svůj dům postavil svépomocně. Každý si uměl všechno sám udělat. Byli manuálně zruční i otec a já jsem nebyl. Já jsem se od mala cítil trochu takový jiný k těm maskulinním věcem jako nějaké zacházení s nářadím, nějaké stavění stěn, opravování auta, nebo čeho. Toto byly věci, které mě obcházely, kterým jsem se i vyhýbal, protože jsem se při nich necítil dobře. Otec se mě snažil vždy něco naučit, teď takto se toto opravuje, takto se toto dělá, takto se rube strom, tak se řeže dřevo, ale já jsem to nedělal nikdy s nadšením a ani jsem s otcem neměl dobrý vztah, abych to nějak chtěl a vyhledával a spíš to pro mě bylo nutění. Já jsem se spíš cítil dobře zavřený ve svém světě, do kterého jsem se často uzavíral a unikal.

Výzkumnice: ...a co to tehdy znamenalo, nebo představovalo ten váš svět?

Hugo: Měl jsem ...že si pamatuji z dětství, že jsem rád se zavřel v pokoji, vzal si stavebnice a vytvářel si modely nějakého světa, města, místa, nad kterým jsem já měl kontrolu, o kterém jsem rozhodoval, jak bude vypadat, co se v něm bude dít a jak bude zničené. Jako kdyby zpětně možná – to můžu povědět – jsem si vytvářel takový prostor, kde já mám kontrolu nad věcmi, a kde si je dělám podle sebe a nejsou podle toho, jak to chce někdo jiný, anebo jako to vidí někdo jiný. Což je zajímavé, to jsem si...to si teď tak uvědomuji, když se na to takto podívám – je to zajímavé.

Mám dvě sestry – mladší. Jedna je o (několik) let mladší, druhá o (mnoho) roků mladší, a i když těch pět roků nemusí být moc jakoby ten věkový rozdíl mezi námi. Mám pocit, že je velmi velký ten věkový rozdíl. My jsme si nikdy nenašli k sobě cestu. Vždy jsme se víceméně obcházeli, nějaká sourozenecká láska, nebo závislost na sobě tam nebyla. Já jsem nějak neuměl si k ní najít cestu, i když jsem byl velmi rád, když se narodila, jsem velmi rád, že ji mám. Až teď v dospělosti jsou ty vztahy lepší, ale já je neumím na dálku nějak velmi udržovat takto vztah a teď si psát a volat donekonečna se sestrou, protože jsme to nedělali ani, když jsme byli vedle sebe, když jsme byli spolu. Když si chci vybavit, jak jsme si hráli spolu, nebo trávili čas spolu, tak se mi to těžko vybavuje vůbec, že to pro mě asi nebyl kvalitní, nebo dobrý čas, anebo něco, co si sám pamatuji. To je blbé no. (pousmátí Huga)

Jak...jak jsem možná vyrůstal, tak ani ve třídě (v té malé vesnické, kde jsem byl v jednotřídce), ani potom na druhém stupni ZŠ, tak zpětně, když se podívám – jsem neměl velkých skutečných přátel. Já jsem vždy chtěl někam patřit, chtěl jsem být nějakou součástí nějaké skupiny lidí, chtěl jsem přátele, chtěl jsem, aby mě poslouchali, chtěl jsem, aby se se mnou smáli, já jsem se mohl s nimi smát, chtěl jsem s někým trávit čas, ale neuměl jsem se velmi úplně

napojit na ty lidi. Na vsi jsem neměl dobrý přátelský vztah téměř s nikým. Tam jsem se cítil často jako mimozemšťan, že tam nepatřím, nebo že jsem úplně jiný než ty kluci a holky tam.

Výzkumnice: Měli jiné zájmy?

Hugo: Měl jsem jiné zájmy, ano. Je bavilo běhat po...po tom hřišti a hrát fotbal a dělat ty takové věci, které od chlapců očekáváš. Jako že tak já jsem to též dělal, utíkal jsem za nimi, snažil jsem se, ale nějakým způsobem mě to nenaplňovalo. Tak jako asi je a samozřejmě tím, že jsem byl takový zranitelnější, slabší, útlejší, tak jsem byl cílem určité šikany. Takže o to mi to bylo nepříjemnější vlastně tam chodit, i když jsem tam chodil, protože jinde se nedalo, jinde jsem neviděl ten smysl. Potom to bylo i druhém stupni na ZŠ, že...že...i když jsem byl mezi přáteli nějakými – kamarády, jsme byli nějaká taková skupina, tak i tam prostě jsem byl terčem nějakého posměchu a dobírání. Pamatuji si jednou jednu takovou situaci s kamarádem, že jsme zůstali sami ve třídě, už všichni odešli a mně volal asi otec, anebo... asi otec, a co jsem mohl být ...asi osmák...a on... oni si dělali srandu – byli tam asi dva – jen toho jednoho si pamatuji, jak mě přitlačil takto k lavici, tak že jsem břichem byl opřený k lavici a zezadu jakože imitoval jako zezadu... zezadu na mně jezdí – anální penetrace – povězme a si z toho udělal srandičky a mně to bylo velmi nepříjemné jako netrvalo to dlouho. Jsem řekl: „Co děláš blbosti?“ a to mi zůstalo jako taková jedna blbá vzpomínka na ně, a jako jsme se po základní škole... ale jako že to byla jedna taková věc, kterou udělali, nebo udělal ten konkrétní člověk, ale to zůstane v tobě, když se něco takového stane, když je to nepříjemná zkušenost.

Výzkumnice: Vnímali jste tehdy ponížení? Nebo jste měl tehdy už podezření, jestli třeba neví víc než byste chtěl?

Hugo: Ne.

Výzkumnice: Ne...

Hugo: Ne. Já jsem to bral, spíš joj do háje, chci být s nimi kámoš a teď toto takovou nepříjemnou věc mi udělají, že tak mě poníží, anebo si udělají takovou srandu, která... já se z ní nesměju a přitom jsem telefonoval s otcem. Je to situace, kde se nemáš, jak bránit a... Ale jak jsme skončili ZŠ, tak jsme se spolu rozešli. Každý šel nějak jinde studovat, už ta naše skupina nebyla, už jsem byl kamarád jen s lidmi, kteří zůstali ve sboru. To je též jedna důležitá věc v tom mém příběhu je ten církevní sbor. Já jsem osobně začal víru více řešit, nebo Pána Boha tak osobněji vědomě (řečeno s důrazem) řešit, asi když jsem byl takový šestáček na náboženství. Já jsem si tehdy poprosil naše, aby mi koupili i tu Bibli, protože jsme měli doma sice Bible, tam každý měl doma Bible, ale byly to Bible napsané ve starém jazyku. Bible Kralická tam byla, nebo Bible ve staré slovenštině, kterým já jsem nerozuměl vůbec už. Některá slova pro mě byly náročné a říkám našim doma, že: „Já té Bibli nerozumím a my ji máme nosit na náboženství. Já chci Bibli, prostě které budu rozumět.“, protože jsem chtěl – chtěl jsem rozumět Bibli, chtěl jsem ji číst. Tak jsem je poprosil. Měli jsme tehdy takovou evangelizační akci ve vsi a promítal se evangelizační program a byl ... a prodávala tam jedna paní křesťanskou literaturu. Tak jsem si vybral Bibli – do teď jí mám, i když je zničená, potrhaná, celá zmoklá po dešti a vysušená.

Výzkumnice: A jaký překlad?

Hugo: Evangelický překlad. Slovenský evangelický překlad. Má...je taková hrubá, není to úplně taková kapesní Bible a potom jsem ji sebou brával fakt, když jsme měli náboženství, tak jsem ji měl ve škole celý den, když jsme chodili na konfirmační vyučování, tak jsem tu velkou tlustou Bibli sebou všude nosil a byla pro mě i takovým pevným bodem v životě, že když mi bylo těžko a často mi bylo těžko, tak jsem věděl, že tu si můžu k sobě přivinout tu Bibli, a že mi bude dobře.

...A já jsem jakoby v tom dětství tak na jedné straně jsem byl takové dítě takové poslušné, takové dítě, které je ukázkové, poslouchá rodiče, nedělá

problémy, dobře se učí, poslouchá paní učitelky – pány učitele, samozřejmě jednou za čas něco vyparádí, ale nebyly se mnou problémy, ale v nitru jsem začínal vnímat problémy sám se sebou – hlavně co se týkalo poznávání mojí intimity – mojí sexuality, a tak všechno, co bylo s ní spojené, tak bylo pro mě zahanbující a bylo to něco, co jsem vnímal jako něco negativní. Nevím proč. To už tak bylo, že člověk musí mít nějaký důvod, aby sám něco vnímal negativně. Nepřišel jsem na to, co to mohlo být, ale prostě vnímal jsem to, že je to něco tajné, něco zlé – poznávání svojí nějaké intimity.

Výzkumnice: Zažil jste v nějakém dorostovém nebo mládežnickém věku nějaké akce, kde se mluvilo negativně o sexualitě?

Hugo: Možná, jako asi ano. Ale to si spíš pamatuji v tom období 12 –13 plus. V tom mladším ne a ta nějaká hanba byla v tom mladším, možná to bylo tím, že rodiče poví: „To nedělej.“ anebo „Tam se nechytej.“ Možná z toho, ale...ale...a když jsem začal poznávat svoje nějaké sexuální prožívání, co se týká sexuální orientace a tak dále, vnímal jsem to stigmatizovaně. Měl jsem...jakoby v mladém věku jsem se dostal k pornografii, to byla samozřejmě věc, se kterou se člověk střetne a s nikým jsem o tom nemluvil, styděl jsem se za to. Styděl jsem se v tom náboženském prostředí, ve kterém jsem vyrůstal, o tom vůbec hovořit. Tam se nějakým způsobem rozprávělo o sexualitě v podstatě negativně, že člověk má se sexualitou počkat do manželství – chápu, má ji prožívat v manželství v nějakém pevném svazku – chápu, ale prostě byly tam takové jakoby regulace, které toho mladého člověka, který něco poznává, nějakým způsobem vyrůstá, tak jakoby znejišťují samy v sobě, že jestli jsem teda v pořádku, nejsem v pořádku, někdo jiný to má jak? Radši o tom nebudu mluvit, sám se za sebe stydím, a čím jsem byl starší, tím víc jsem prostě nenáviděl tuto svojí stránku a zároveň jsem vnímal, že jsem jiný. Jiný než by mě i moje rodiče chtěli, anebo ta rodina nejbližší chtěla. Vnímal jsem, že něco je se mnou jinak

a neuměl jsem to pojmenovat vůbec. Jestli se mi líbily jiné věci jako lidem? Já nevím.

V tom církevním sboru jsem si velmi rychle našel prostě takový kruh svých lidí, jsem se tam cítil dobře, viděl jsem, že tam mi to dává smysl, ale zároveň jsem se tam cítil prostě nepříjemně mnohokrát, nejvíc sám vůči sobě, že jsem něco měl v sobě – si nesu nějaký hřích a moje nějaká hříšnost spojená, i s tím jak možná prožívám tu svojí niternou sexualitu, anebo tužbu po těchto věcech. Což zpětně si říkám, to jsou normální přirozené věci, které dítě v tom daném věku pozoruje, řeší, poznává a potřebuje bezpečné prostředí, ve kterém to může... o tom mluvit, poznávat. Já jsem to bezpečné prostředí možná i měl, ale já jsem všechno slyšel negativně a všechno vnímal negativně a vybuodovala se ve mně určitá averze sám vůči sobě. Nenáviděl jsem sebe mnohokrát říkal jsem: „Nesnáším tě Hugo, jsi slabý, nedokážeš prostě nic.“ Míval jsem i deprese z nějaké sebehodnoty, ale právě víra v Pána Ježíše mi byla v mnohém pomoci, že na jedné straně možná to náboženství a to náboženské prostředí mě ubíjelo, ale na druhé straně Kristus jako takový mi byl útěchou, mi byl pomoci, mi byl...mi dával smysl v celém tom v uvozovkách trápení, anebo... no bylo to niterné trápení, dá se říct.

Chtěl jsem být vždycky součástí prostě týmu, tam, kde se něco dělo, tam jsem byl já. V tom církevním sboru jsem pomáhal s přípravou věcí pro mládež, pro dorost, pomáhal jsem s akcemi pro děti, kde se něco dělo, tam já jsem musel být. Rád jsem byl, když jsem byl nějak, když jsem mohl být nějakým centrem pozornosti, ale vždy tím centrem pozornosti byla jenom určitá část mě – nějaká maska – ten dobrý, milý, chytrý, šikovný, aktivní Hugo, který zná všechny odpovědi na otázky, na které se pan farář na náboženství zeptá. Ale v nitru je to jeden smutný chlapec, který často nenávidí sám sebe a ono se to velmi brzo ukázalo i v tom...no ne, to jsem blbě řekl.

Když jsem byl takový deváták – prvák na střední, tak jsem začal pozorovat, že mě přitahují i muži. Do té doby jsem nějakým způsobem žil v představě, že budu mít ženu a děti, měl jsem školkové lásky, a tak dále a chci rodinu, ale tam na té střední škole v tom období těch 15 roků – přitahují mě muži... i. A čím dále jsem šel v tom životě, tím...to, co jsem si sám zakazoval, protože sám jsem si to zakazoval – říkal jsem si, že je to něco špatné, že to je něco negativního, že to tak nemá být: ‚Nemají mě přitahovat muži, to je nějaké ďáblové pokušení, abych já nevím – nebyl dobrý křesťan, anebo nemohl být dobrý služebník v té církvi.‘ Tak jsem si to zakazoval. Do konce střední školy jsem jako, že s nikým ani nechodil, neměl jsem žádný vztah. Jsem se snažil soustředit na jiné věci, když toto jsem vnímal, že prožívám, tak viděl jsem okolo sebe prostě, jak lidé spolu začínali chodit i mi to bylo líto, ale zároveň jsem nikoho takového nenašel a nevěděl jsem, jak to udělat, i bych chtěl, ale jsem nevěděl i jsem nechtěl i jsem se bál i jsem se nenáviděl a tak a... (odmlka)

Toto byla jedna část a doma to bylo mnohokrát náročné, protože můj otec tak – kolik je hodin? 18.32 – Můj otec nepracoval doma, nepracoval ani v okrese, on běhal po celé zemi, i po zahraničí. Pracoval sezónně, takže většina výchovy a většina času to jsme byly jen já a sestry s mámou, nebo já a sestra s mámou, a i když přicházel otec domů, tak často tam byly různé konflikty. On nám nerozuměl, my jsme nerozuměli jemu, byly hádky s mámou a často byl přítomný, že byl otec opilý, přišel opilý z práce, protože po těžké práci, tak si dali a to mělo potom negativní následky, že teď po sobě křičí a máma je nervózní a velmi to ubl... ten jejich vztah i tímto vším chřadl a později když já jsem prožíval krizi vlastní, tak jsem do toho musel ještě řešit to, že oni mají vztahovou krizi a máma chtěla prostě, abych se stal její nějakou vrbou, protože nikoho neměla, protože též se jí nějakým způsobem hledali těžko přátelé v životě. Vždy

říkala, že je na všechno sama a nemá přátele v podstatě. To podle mě souvisí s tím, že v tom možná klíčovém období toho dospívání, tak zůstala bez rodičů, tak zůstala bez zázemí nějakého bezpečného a ocitla se víceméně sama zodpovědná za sebe. No nevěděla tak... nevěděli moji rodiče tak nějak láskyplně harmonicky nějak dobře fungovat a já jsem nikdy nechtěl, aby můj život a můj vztah, moje manželství vypadalo tak jako jejich. Doufal jsem, že to tak nebude, a že to bude úplně jinak.

Výzkumnice: Jsme na půl hodiny, tak já bych to zkusila pro jistotu uložit.

Hugo: Hm.

A tím jak to vypadalo u nás doma, tak já jsem velmi neměl dobrý vztah s otcem, s mámou teda lepší tím pádem, jak jsme s ní byli víc a ona se o nás starala. Dost jsem se na otce i hněval za všechny ty věci. Zároveň jsem si uvědomoval že... respektive ne, že uvědomoval – zároveň jsem neměl rád ani sám sebe a zároveň jsem nacházel svou seberealizaci a naplnění v církvi, ve víře, v Kristu, ve službě – byl to trochu chaos. Báł jsem se toho, že nějakým způsobem by ještě zjistili, že teda se mi líbí muži. Toho jsem se báł, aby to někdo zjistil.

Výzkumnice: A kolik Vám tehdy tak bylo, když jste pocíťoval ten strach?

Hugo: To jsem asi... to bylo na tom rozmezí toho ...té devítky, ten první ročník na střední škole v tom čase – to jsem měl nějakých 14-15, nevím přesně – musím spočítat, ale tak okolo těch patnácti let.

Byl jeden takový zlomový bod v tom vztahu k otci a i v tom životě. Na jednom táboře, když jsem byl po takovém evangelizačním večeru – tam jsme byli celý týden na tom táboře, nevím, to už asi končilo a to byl takový emoční chvíle. Byl to večer modliteb, chval, tak jsme poslouchali o tom, že kým jsme pro Pána Boha, pro Krista, co pro nás udělal, jak nám odpustil a tak dále a já jsem vnímal, že potřebuji odpustit mému otci a potřebuji se naučit odpouštět

sobě a chci od Boha vědět, co se svým životem a na všechny tyto věci mi Pán Bůh v ten večer odpověděl a odpovídal mi potom znova dále po čas života na tyto otázky a v ten den jsem se teda rozhodl, že otci odpustím, a když se tam zpětně dívám, tak to byl takový moment, kdy jsem se začal učit, co je to odpuštění a reálně já dnes v životě nevnímám, že bych se na někoho dokázal hněvat, anebo dokázal někoho nenávidět, když by mi nějakým způsobem ublížil, že toto já neumím. Já jsem se tehdy nastavil na odpuštění i druhým lidem i odpuštění sobě. Musel jsem sobě velmi hodně odpouštět, protože jsem velmi hodně sám před sebou jakoby hřešil, tak jsem to vnímal. Co se týká věcí hlavně věcí spojených s tou intimitou, a s přitažlivostí, se sexuální orientací s těmito věcmi – to jsem vnímal v sobě jako tu nejhorší věc – nejhorší věc na světě to pro mě byla. Něco, co nikdo nesměl vědět, jak se cítím, jak to prožívám, co to pro mě znamená, jaké v tom mám nějaké vnitřní nepokoje, protože jsem se strašně styděl. Zároveň jsem byl ten aktivní, ten skvělý kámoš, ten zábavný Hugo, který na sebe strhával pozornost na všech táborech mládežnických a tak a v nitru jsem byl úplně často rozdrcený až na popel, ale vždy to nějakým zázrakem Pán Ježíš slepil, spravil a já jsem dokázal udělat ten krok dál a odrazit se od toho nějakého toho vnitřního dna jen právě díky víře, díky ničemu jinému. Neměl jsem přátele, s kterými bych mohl otevřeně rozprávět o tom, jak se cítím. Neměl jsem přátele, se kterými bych mohl být úplně jako otevřená kniha a oni se mnou, respektive možná oni by byli i se mnou, ale já jsem nebyl. Já jsem to tak nevnímám, že můžu s někým být takový. Před každým jsem měl jen určitou masku, to, jaký jsem byl v nitru věděl jen Bůh a já a já jsem se za to často bál, ponižoval a styděl a... I když jsem vnímal, že mě přitahují muži, tak jakoby jsem to odmítal a stále jsem hledal v životě pro sebe partnerku – ženu, uměl jsem si to představit samozřejmě. Byly děvčata, které nějakým způsobem se mi zdály: ‚Tato je fajn, to je milá osoba.‘, ale s nikým jsem nechodil dokonce střední školy vůbec. Když jsem se rozhodoval o tom, že chci jít do – co chci dělat jakoby na výšce, co chci

studovat – rozhodoval jsem se, že chci vlastně sloužit v církvi. Tak toto... ty moje niterné boje byly velmi těžká věc přitom rozhodování. Zároveň jsem vnímal, že chci být v církvi, zároveň, že chci sloužit Pánu Bohu, zároveň jsem vnímal svojí hříšnost jako něco obrovské, něco hnusné, něco co musím zakrýt, něco s čím se neumím vyrovnat, na čem stále padám a v tom kontextu jsem to vnímal, že to mě ďábel pokouší stále a stále to dělá jako takový trn, aby mě zastavil, a tak to bylo takové divné, ale přece vždy ten Kristus nějakým způsobem vítězilo a to volání do služby vítězilo, a tak jsem šel.

První taková zkušenost s děvčetem jako takovým, s chozením jako takovým, tak bylo, když jsem vlastně odcházel na vysokou školu. Byla jedna mládežnice, která se mi na konci léta přiznala, vyznala, že se do mě zamilovala. Já jsem byl takový kamarádský, vždy jsem všechny rád vítal, objímal, s každým se smál. Ona to tak prožila, že teda se do mě zamilovala a já jsem nevěděl, jak reagovat, tak jsem řekl: „Tak teda pojďme na rande.“ a už jak to rande skončilo v ten první večer, už jsem jen sedal do autobusu, odcházel – ona ještě na zastávce mávala a já si říkal, že jsem udělal blbost, že jsem vůbec šel na to rande a dal jí nějakým způsobem naději. Hned jsme to ukončili za týden. Jsme se setkali a já jsem ji pověděl, že by to nefungovalo, že jsem to tak přehodnotil, že ty moje pocity, že i když ji mám rád jako člověka, jako kámošku, že to asi nebude na chození, a že by to nebylo fajn, tak ona se psychicky zhroutila. Dnes je v pořádku, má svojí rodinu, svoje děti, svého manžela, ale tehdy to prožívala velmi zle a to bylo na přelomu srpna září. V polovině září jsem nastupoval na vysokou školu, jsme měli nějaké úvodní kurzy tam a tam jsem hned poznal další děvče, které se na mě nalepilo. S kterým jsme najednou trávili všechnen čas a na konci úvodního kurzu jsem s ní už chodil a to byl velmi turbulentní vztah, ve kterém já jsem se učil, co to vlastně vztah je, jak se chovat – nechovat ve vztahu, jak komunikovat s nějakým partnerem – to jsem vůbec neuměl. Zpětně vnímám, že to bylo velmi

špatné celý ten vztah, protože pro ni to byla určitá emocionální výplň na nějaké zranění, které měla. Já jsem to nezvládal, já jsem byl celý špatný z toho a i jsem psychicky trošku trpěl v tom vztahu s ní. Ona byla taková dominantní taková: „A tak to je, a takto to bude.“ a byly tam prostě takové momenty, že tobě je něco nepříjemné a ten druhý prostě po tobě začne skákat doslova fyzicky a ty dýcháš prach na zemi a jako to byly takové divné momenty a při tom celém stále, i když jsem chodil s děvčetem, tak jsem vnímal přitažlivost k mužům a to bylo pro mě něco blbé, divné. Způsobovalo to ještě navíc špatné pocity. Když jsme se nakonec už po druhé rozešli a už to doopravdy ukončili, tak mi kamarád říká: „Hugo, ty jsi už týden jakýsi veselý.“ a já mu povídám: „No protože jsme se rozešli.“ Že najednou to na mně bylo vidět, že úplně jinačí jsem, ale ta zkušenost pro mě byla fakt negativní a říkal jsem si: „Teď nebudu s nikým chodit – stačilo! Soustředím se na sebe, na školu a na to všechno ostatní, co se dělo a radši než na nějaké chození.“ Potom jsem vlastně... skončil školní rok, byl nějaký konec, léto, přišel nový školní rok, noví prváci a já jsem poznal svojí budoucí manželku. Byli jsme kamarádi a já jsem vnímal, že to nějakým způsobem přerůstá u ní, že nějak má ke mně blízko. Mně se líbilo trávit s ní čas, protože to bylo příjemné, byla to sranda, ale já jsem úplně nedokázal posoudit, jaké jsou ty hranice, kde si dát hranice, aby nějaký vztah nedával naději někomu na něco, co úplně není v tom momentě úmyslem. Jsem byl ještě takové batole vztahové, řekněme. (smích Huga) Nezkušený životem no. (smích Huga) Ale odmítnul jsem. Já jsem odmítnul s ní chodit. Ono jí to dostalo, byla z toho celá zničená, ale přece nakonec jsme spolu začali chodit a to bylo tak, že já jsem vlastně na jedné akci školní, tak jsem věděl, že tam budou muži, kteří jsou takoví chlípni, nepříjemní, úlisní na ženy, a že bych jí chtěl asi ochránit před nimi. Tak jsem zařídil zasedací pořádek tak, abych seděl já vedle ní a ne oni a ten večer jsme se dali do kupy. Měsíc na to jsem odešel do Ameriky, kde jsem byl tři měsíce a teda my jsme se

viděli jen, když jsme si telefonovali na dálku. Já jsem odešel do Ameriky do americké luterské církve, kde jsem poprvé zažil církev, která přijímá queer lidi.

Do tehdy já sám jsem v životě nevnímal, že okolo mě jsou nějakí queer lidé. Maximálně queer lidi jsem vnímal z nějakých amerických filmů, z nějakých zahraničních filmů, z médií. Možná o nějakých hercích se vědělo, že jsou teď, že v uvozovkách teplý, ale bylo to pro mě... bylo to něco zakázané, něco nepříjemné, něco špatné, co normální křesťan nemá mít, nemá dělat, nemá řešit a tam jsem prostě viděl, že jsou queer faráři. Ve sboru můžou být queer lidi, nikdo to prostě neřeší jako téma. Faráři se s jásotem a potleskem těší tomu na pastorálce, že stát uzná prostě manželství pro všechny a toto bylo pro mě velmi jakoby takové v mnohém otevírající oči a mě niterně posouvajícího na té mojí odmítavosti samého vůči sobě, vůči mojí sexualitě. V kontrastu s tím, že já nenávidím to, co prožívám, co cítím, co mě nějakým způsobem přitahovalo a tam to bylo přijímané. Já jsem sám sebe nepřijímal a v církvi jsem necítil v domovině na Slovensku, že by to někdo mohl přijmout – vždy to bylo kontroverzní téma. Ale zároveň celý život jsem, když jsem se pozoroval, tak vnímal jsem, že je mi proti srsti nespravedlnost a omezování nějaké svobody lidem, i co se týká těchto věcí. Nelíbilo se mi, když někdo ve filmu nějakého queer člověka prostě mu někdo dělal zle, mně z toho bylo fyzicky zle, když mu někdo dělal zle. To jsem vnímal a dodnes to tak mám, jakoby tam byla taková citlivost na takovéto ubližování. Asi i protože já jsem se cítil v životě, že mi je ubližováno, tak jsem s tím dokázal soucítit a bylo to pro mě v určitém smyslu v pohledu na svoji identitu a na téma vztahové orientace, rodové identity něco jako obrovský krok vpřed ten pobyt tam mezi těmi lidmi v církvi v Americe. Já jsem si tam koupil i první knížky, kde byly příběhy queer křesťanů i jsem je tam přečetl. Později jsem ty knihy, když jsem řešil svoji sexuální orientaci už

v manželství, jsem je roztrhal a vyhodil, protože mi připomínaly mě a moje problémy. Tak jsem to bral jako problém můj.

Výzkumnice: Přestože v těch knihách, jestli to dobře chápu, tak tam byly vyobrazený příběhy lidí, který přijali nějakým způsobem, že jsou queer a žili třeba v partnerství a v tý církvi to bylo v pohodě třeba?

Hugo: Hm hm. (přítakání)

Výzkumnice: Hm.

Hugo: Jsem to vnímal, že tam nejsem doma, že tady doma to mám nějak jinak a neměl jsem to v sobě hlavně zpracované. Já jsem to všechno odmítal v sobě, to bylo zadupané pod černou zem – to neexistuje.

Když jsem se vrátil z Ameriky, tak tam jsem byl asi i na základě toho, co jsem tam prožil, tedy nějakým způsobem jsem dospěl k pojmenování, že tak asi možná budu bi, že možná asi to to je. Tak jsem to nějak komunikoval i s přítelkyní. Samozřejmě byla z toho vyděšená, zničená, ale přece jsme nějak šli dál, že to nějak vzala a šli jsme dál a velmi brzy jsme začali řešit zásnuby zas, že krátko prostě na to, nebylo to ještě zpracované celé, já jsem byl rád, že jsem to řekl, ona to nějak vzala. Tak jsme začali řešit jakoby ten vztah náš dál, já jsem navrhl, že jestli se nevezmeme, ona souhlasila a začala cesta k manželství, která byla zajímavá.

Výzkumnice: Můžu se zeptat, chodili jste na předsvatební přípravy...

Hugo: Měli jsme.

Výzkumnice: ...k faráři?

Hugo: Měli jsme přesvatební přípravu potom s farářem u nás (název obce) a bylo to zajímavé období, protože na jedné straně jsem si velice cenil ten vztah, viděl jsem v něm budoucnost a druhé straně stále jsem v sobě potlačoval přitažlivost k mužům. (odmlka) Neříkal jsem jí o tom, nerozebírali jsme to. Bylo to jako prostě něco, co viselo ve vzduchu často, anebo jsme to vůbec jako

neřešili. Krátce před svatbou jsme měli oba otázky, jestli do toho jít, nebo ne, jestli to nezastavit celé. I ona i já jsme měli pochybnosti, ale jsme do toho šli. Vtipné je, že když se zpětně podívám na to svatební video, na ty svatební fotky, tak já jsem tam úplně (smích Huga) dnes bych řekl úplně viditelně teplý chlapec úplně viditelně, že i tak jsem mluvil. Tak mi to přišlo, když jsem se na sebe podíval, že jak jsem to mohl nevidět. Jak jsem mohl toto nevidět na sobě? Ale asi jsem sám sebe přesvědčil, že to tak není a to moje přesvědčení možná přesvědčilo ostatní. Když jsem prošel coming outem, tak vícero lidí z vysoké školy tak mi říkali, že: „My jsme si mysleli, že jsi teplý, ale potom si chodil s děvčaty, tak jsme si říkali, tak asi ne.“ Ale ten první dojem mnohých byl, že patřím ke queer lidem.

Výzkumnice: Když jste slyšel tuhle reakci, tak pociťoval jste nějaký hněv, že s vámi o tom nemluvili?

Hugo: Ne, to mě nenapadlo, že by byl nějaký hněv, že o tom se mnou nemluvili. Protože to už bylo v momentě, kdy já už jsem s tím byl v pohodě, že už mi to nic neudělalo. Nepohlo to se mnou. Spíš jsem se nad tím tak zasmál, že „Do háje, (společný smích) no tak kdybyste to řekli.“ (smích), ale spíš s takovým humorem jsem to bral.

My jsme vlastně hned když jsme... já jsem skončil školu, hned jsem šel do služby, ona ještě studovala teologii, ještě jí chyběl jeden ročník. Tak jsme se nastěhovali na první faru, rychle přišlo první dítě.

Výzkumnice: A bylo to teda v...?

Hugo: (Název obce) to je vesnice. Byl jsem kaplanem na sboru, kde jsem zůstal sám, neměl jsem svého mentora. Když jsem přišel do služby, neměl jsem mentora.

Výzkumnice: Takže jste neprošel vikariátem?

Hugo: Tam není vikariát takovýto, že nejprve si ve vikariátě, a až potom si ordinovaná za faráře. Tam ordinují za faráře a funkčně se staneš vikářem.

Výzkumnice: Hm.

Hugo: A po dvou letech vikariátu můžeš se funkčně stát farářem po nějakých zkouškách.

Výzkumnice: Hm. A ta církev se nazývá?

Hugo: Evangelická církev augsburského vyznání na Slovensku.

A to bylo velmi náročné období, zatím asi nejtěžší období mého života ty roky manželství tam na té faře. Nějak jsme fungovali, myslím, že i jakoby spolu relativně fajn, ale jakoby když jsme se připravovali na ten porod – teda její porod, já jsem byl maximálně podpora. Ale s čím dál tím víc bylo, že stále se nic nezměnilo. Manželství nic nezměnilo na mojí sexuální orientaci, že stále když jsme měli nějaké intimnosti, tak já jsem si potom musel představovat někoho jiného, aby... protože jsem nedokázal fungovat takto, že nešlo to a to mě trápilo. To mě niterně požíralo a to je něco, co zůstává jako prostě slon v místnosti, o kterém nikdo nepoví, že tam je a je tam a je problémem. Když jsou věci, které vnímáme v tom vztahu a jsou problémem a nepoví se, tak ten vztah trpí. Jak se narodil ten první syn, tak my jsme se začali s manželkou jakoby vzdalovat. Ten náš vztah tam se něco začalo vzdalovat od sebe. Víc jsme se stali spolubydlícími než manželi. Samozřejmě syn si vyžadoval všechnu pozornost, ale my jsme si pozornost nedávali a já jsem nedokázal tak asi jí dát to, co by ona potřebovala. V tom období já jsem začal hledat nějaký únik. Začal jsem komunikovat s gayi – s muži na internetu. Byly nějaké určité seznamky a ona to objevila a byl problém a tam se začaly věci mezi námi lámat asi. Ona se úplně odcizila a už jsme spolu v podstatě přestali spát v jedné místnosti. Já jsem spal jinde, jen ráno jsem přišel vzít dítě, postaral se o něho, když ona ještě si oddychla, dospala tu noc, a tak

jsme začali fungovat, že jsme spolu tam bydleli, řešili věci, ale vlastně i neřešili a snažili se ten vztah nějakým způsobem zachránit.

Výzkumnice: A jak jste tehdy prožíval svojí víru?

Hugo: Jediné, čeho jsem se držel, byla Boží milost a jediné čeho jsem se... Jako že to bylo jediné, čeho jsem se držel. Já jsem niterně chřádl, niterně jsem byl rozpolcený, zničený. Já jsem měl úzkosti, deprese, panické ataky, stres. Stres jsem prožíval z celé té situace. Stávalo se mi, že jsem prostě i ustrnul, že jsem měl takový úzkostný záchvat, že jsem nedokázal dokončit bohoslužbu a... a museli jít dokončit presbyteři a to se nestalo jednou. Takže i ty lidi viděli, že se něco děje. Míval jsem takové stavy i doma, že mi přišlo zle úplně, a tak jako mě držela roky předtím ta Kristova milost a to, že to vědomí o tom, že Bůh je milostivý a je mocnější než cokoliv, co se mi děje, tak to mě jediné drželo i tam a to bylo možná i jediné, anebo to důležité, co mě drželo při myšlenkách na sebevraždu, že když jsem jel autem a jsem si představoval, jak nabourám a se zabiju. Tak jsem si představoval, kdo by kvůli mně plakal, že by kvůli mně plakala moje máma, ostatní by to přežili a dítě by si to nepamatovalo. Ale ale cosi mi to nedovolilo nikdy udělat, za co děkuji, Bože.

Tak jsme nějak žili s těžkostmi. Byl v tom celém ještě covid. Ta dobu covidu přišla. Přišel... takže větší izolace, když jsme byli my dva izolovaní. Nedalo se utéct z té situace nějakým způsobem. V tom sboru byla určitá očekávání, jak se mají věci vypadat, co se má dít, já jsem neměl niternou energii úplně na tu službu, tak jako by to bylo třeba, protože to ovlivnilo to ten můj niterný stav, to jak jsem nenáviděl sebe, svojí identitu, svoje chyby, ovlivňovalo to, jak pracuji v tom sboru a vnímal jsem, že nedávám tomu sboru 100 %, nedávám vlastně nikomu 100 % a nějak tak se snažím přežít aspoň. Pokusili jsme se to manželství zachránit. Nakonec jsme se pokusili i o druhé dítě, což vyšlo, ale jak jsme – budu tak blbě – jak jsme zplodili to druhé dítě, tak jsme se naposledy se navzájem

dotkli. Od té doby jsme si nedali ani pusu ani nic. Stále jsme chtěli ještě fungovat kvůli možná dětem kvůli tomu, že jsme byli v nějaké situaci, že se od nás možná něco očekávalo. Máma a moji rodiče, kteří věděli, že se teda něco děje, ale úplně nevěděli, co všechno, tak na nás tlačili, abychom se nerozcházeli, abychom vydrželi spolu. V tom čase se řešila i volba mě jako faráře ve sboru. Já jsem teda se nechal zvolit, což zpětně taky vnímám jako velkou chybu, protože nebyl jsem ve stavu, kdy by to bylo zodpovědné ode mě, ale já jsem si nedokázal pomoci. Já jsem nedokázal poprosit o pomoc, protože jsem se tak nesnášel, styděl a cítil zle a měsíc po instalaci tak jsme si sedli s bývalou manželkou a jsme si tak povídali, jak to s námi je. Bylo už třeba pojmenovat toho slona v pokoji a se mě zeptala: „Tak jak to s tebou je?“ a já jsem řekl: „No že mě přitahují muži, že je tomu tak.“, a jak jsme to nějak pojmenovali, tak nám oboum najednou odlehlo a začali jsme mluvit v klidu o rozvodu, protože jsme vnímali, že je to nejlepší cesta i pro děti, i pro nás. Abychom sami sobě navzájem zbytečně neubližovali a tím neubližovali dětem. Nehleděli při tom na to, co si pomyslí rodina, co si pomyslí okolí, protože to není tak důležité jako to, v jakém prostředí budou vyrůstat ty děti, a jak se budeme my cítit, jak budeme my žít dále, jestli dobře, nebo si budeme prostě ubližovat. Pověděli jsme to i seniorovi, že jsme se teda rozhodli rozvést. Oni se nás snažili nějakým způsobem uklidnit, abychom nešli velmi rychle do toho, abychom tomu dali ještě čas, abychom tomu dali ještě šanci, že jako kdyby se nás snažili, abychom ještě setrvali trošku v tom, přestože chápali, že to je asi neslučitelná situace, ale tam... Já mám pocit, že v té církvi velmi lidé neví, jak reagovat na queer lidi a na problematiku těchto věcí a vztahů, protože se nemluví o tom tam – nemluvílo tam. Oficiálně nebo víceméně se to vnímá konzervativně, že queer lidé mají zůstat teda v celibátu a nemají nějakým způsobem žít s osobami stejného pohlaví ve vztahu, jen s opačným pohlavím a to nešlo no.

Dohodli jsme se teda, že se rozvedeme. Ona, že podá žádost o rozvod a nakonec jsem ji odnášel na...do podatelny já. Nějak jsme to poslali, ale já jsem to byl odnést.

Výzkumnice: A to se stalo, tak že ona nechtěla být ten člověk, který bude muset nést to břímě rozvodu na sobě? Nebo to byla náhodou?

Hugo: Ona žádala o rozvod. Ona o to žádala, protože si říkala, že nechce, že teda chce mi ulehčit.

Výzkumnice: Ale myslím, že to že jste byl potom ten člověk, který potom odnášel tu její žádost, tak to byla v podstatě náhoda, nebo nezáleželo vám na tom, nebo vnímal jste to silně ten okamžik?

Hugo: Tím, že měla malé dítě, tak by asi vnímala, že nemá čas...

Výzkumnice: Hm hm jasně...

Hugo: ... anebo co. Neměla ráda kontakt s úřady, tak mi to dala, abych to odnesl, ale jsme to psali spolu, že to bylo takové divné a zároveň takové zvláštní i to, že když jsem to odnesl. Tak měl jsem takový zvláštní pocit, když jsem to podal, že jsem si sedl do toho auta, tak „Teď co?“. Vnímal jsem to, že to bylo takové divné a potom se i odstěhovala, to bylo celé takové zvláštní, protože akorát tam ještě byl u nás generální biskup a my jsme se tvářili, že je všechno v pořádku a byl u nás na sboru na slavnosti a nakazil mě nechtíc covidem. Ona v tom prostě odešla, já jsem zůstal s covidem sám v poloprázdném bytě, nikde jsem nemohl a bylo to celé divné, ale věděl jsem, že je to dobrá cesta, že jsme se rozhodli správně, přestože celý svět křičel, že jaké je to špatné a ty, kteří to věděli, tak byli smutní a my jsme byli smutný, já jsem byl smutný, ale věděli jsme, že je to správné rozhodnutí a...

Výzkumnice: Modlili jste se spolu?

Hugo: Modlívali jsme se spolu a toto nebylo nějaká věc, kterou jsme řešili modlitebně spolu. – asi každý sám, ale snažili jsme se od prvního momentu se rozejít v dobrém. Samozřejmě byly to náročné často chvíle dohadování různé,

a jak to bude se soudem, a jak rozdělit věci a tak, a jak budu navštěvovat děti a všechno. Bylo to náročné nějak nastavit a i tu vzájemnou komunikaci nějak udělat, tak abychom si neubližovali. Bylo to dlouho – trvalo to rok, než jsme si to nějak aspoň nastavili, abychom dokázali okay aspoň mezi sebou mluvit. Ale my jsme si volali, i když se odstěhovala, my jsme volali si každý den a jsme si povídali a povídali a povídali i kvůli tomu, že jsem chtěl zůstat v kontaktu s dětmi a s malými, tak každý den jsme si volali, i když je jsem viděl jen na chvíli a celý ten rozhovor většinou byl s ní, tak jsme to takhle řešili a ty rozhovory, myslím, že byly důležité na to, abychom to i dokázali nějakým způsobem to přejít. Kdybychom neměli tolik příležitostí a času o tom mluvit, asi by to bylo horší a jsme se tak navzájem podporovali, i když v uvozovkách celý svět proti nám, tak jsme se v tom rozvodu i v tom, že je to teda dobré rozhodnutí, tak jsme se v tom podrželi a to myslím, že bylo fajn. Když já jsem poprvé řekl, že jsem teda na muže, že jsem gay, když jsem to dokázal vůbec formulovat, já jsem začal po dlouhých letech začal sám sebe mít rád konečně a to bylo najednou... a v té chvíli mi bylo jedno, co si o mně bude, kdo myslet, co si o mně šeptají v církvi, jaké klevety chodí. To mi bylo tak ukradené, jako mi to jen ukradené být může, protože já jsem konečně byl v pohodě před sebou, před Bohem a i těmi nejbližšími, že to mohli vědět. Samozřejmě bylo to náročné pro mojí rodinu celé zpracovat a do teď to asi ještě zpracovávají, ale řešili jsme to jen v rámci té primární rodiny a těch úplně nejbližších z té rodiny. Ostatní se to dozvěděli ne ode mě, ale od někoho jiného a většina lidí v rodině je takových že: „Nech si to pro sebe. Nikomu to nevěš na nos. Nijak to neukazuj. Lidé to nemusí vědět, víš, jaký jsou lidi.“, aby to všechno se jen utajilo. Mně je to úplně jedno, jestli to o mně někdo ví, nebo neví, protože jsem se rozhodl... jsem si to dal, že nenechám se tímto deptat. Dost jsem se v životě nadeptal. Tím, co mi lidi říkali, jaký jsem. Dost jsem se nadeptal tím, co jsem si já říkal, jaký jsem a to stačilo. Nedovolím prostě jim, aby mi ubližovali. Nedovolím nikomu, aby mi ubližoval.

Prostě já jsem tu, mojí hodnotu tvoří Bůh, ne lidi. Mojí hodnotu mi dal Kristus, ne oni. Já svoji hodnotu, když stavím na Bohu, tak ji stavím takto. Jsem jeho dítě, takto mě stvořil. To, že jsem se nenáviděl, to neudělal on, to udělali výklady lidí a já nechci ve své službě dovolit, aby další člověk toto prožíval, že výklady lidí mu zničí roky jeho života a potkávám se s lidmi, kteří mají podobný příběh. Poznal jsem pár takových lidí skrz křesťanské queer organizace, tak se skrze ně na mě napojilo pár takových lidí a měli jsme rozhovory a do teď jsme v kontaktu a je to zvláštní a je to těžké, ale snažím se, aby fakt a chci, aby fakt nemuseli už další lidi toto zažívat, poznávat a vím, že takových je mnoho. Víím, že je mnoho lidí, kterým církev tímto způsobem ubližuje, a když říkám církev, tak myslím lidi v ní a je to smutné a je to pro mě smutné a je to pro mě zároveň taky taková výzva, že teda třeba o tom hovořit a třeba lidi přivádět k lásce. (odmlka) Já jsem po rozvodě zažil ještě druhý soud a to byl církevní soud. Kde se mě prostě ptali na věci, na které se ani na občanském soudě neptali. Kde se mě ptali, jak je to s mojí sexuální orientací, a jaký mám názor teologický na homosexualitu a teda „Vy jste to nevěděli, když jste šli do toho manželství a teda bylo to na oko, nebo jak to bylo?“, bylo to takové nepříjemné, nepříjemný to byl ten výsledek, protože to byl výsledek, prostě to byl jen výsledek – církevní tribunál a „super“ a jako i s biskupem slovenským jsem měl takový rozhovor, když už bylo jasné, že se rozvádíme a on to věděl, tak přišel navštívit a on to nazval pastorální rozhovor. Já tomu říkám jakoby biskupský výsledek a biskupské varování, že co mě čeká, když se tak a tak rozhodnu, co mě čeká, když se jinak rozhodnu a...

Výzkumnice: A jaké byly možnosti tehdy?

Hugo: Tak že v církvi můžu zůstat farářem jen, když bych byl sám, že budou mě čekat následky za rozvod.

Výzkumnice: Následky?

Hugo: No tam jsou následky za rozvod. Člověk přijde o funkce. Když jsi byl zvoleným farářem, tak už není zvoleným farářem - je náměstným farářem.

Náměstný farář je farář, kterého biskup může přeřazovat, kam chce. Zvolený farář je ten, kterého biskup nemůže přemístit, protože si ho sbor vybral. Tam je to trochu jinak. Byl jsem takový... byl to takový nepříjemný rozhovor, ale tak proběhl. Okay a já jsem i uvažoval, jestli dál chci zůstat jako farář potom rozhovoru, jestli si nenajdu nějaké jiné zaměstnání, abych byl možná i blíž dětem, ale jakoby nakonec převážilo to Boží volání, a tak jsem zůstal v tom přesvědčení, že ano, že i když toto všechno jsem zažil a bylo to v mnohém zlé a i já jsem udělal mnoho chyb a ublížil jsem i té mojí bývalé manželce, tak navzdory tomu prostě stále můžu být duchovním v církvi a ta moje zkušenost může ještě pomoci. Tak jsem se rozhodl, že teda půjdu, ale no na Slovensku jsem to už neviděl, protože jsem nechtěl žít tak jako doposud, že teda budu něco skrývat, budu se nějakým způsobem přetvařovat. To jsem nechtěl, protože do tehdy mi to ubližovalo a chtěl jsem být jakoby v pořádku sám sebou, i v pořádku před lidmi, být otevřený a být... neskrývat se, že teď... že by to teda někdo...ne, že teď to musím každému věsit na nos, ale by to ani nebylo téma, aby to nemuselo být téma.

A vím, že je hodně na Slovensku kolegů, kteří jsou queer a žijou zavřený ve svojí skříni, žijou tajně, mají i partnery, nebo partnerky a všechno je to pod pokrývkou a nemluví se o tom a je to skryté, tajné a někteří střídají, někteří mají trvalý vztah a prostě, ale neřeší to a trpí. No nevím, jestli trpí, ale já bych trpěl. Ale je to... není to dobrá situace, protože není to fér. Není to fér vůči jejich farníkům, není to fér vůči mladým queer lidem, není to fér vůči společnosti. Není to fér, ale je tam určitý strach to řešit - určité obavy, protože lidi mají nějaký názor, protože co povědí lidi, protože takhle to vidíme v Bibli. No a co, že to takhle vidíme v Bibli? (odmlka) Chceme to tak vidět spíš v Bibli než takhle to vidíme v Bibli...

Výzkumnice: Takže jestli jsem se správně nacítla na vaše vyprávění, tak to ve mně vzbudilo dojem, že to, že jste queer a to, že jste queer farář, tak to způsobilo pro tebe pohyb i v rámci církvi.

Hugo: Ano. Já jsem, abych mohl být jako... být otevřený jako queer farář, tak jsem nemohl být farářem už na Slovensku, protože by to nešlo. Nešlo by to ve vztahu k vedení a nešlo by to ve vztahu ani ke sborům, které jsou naladěné často radikálně vůči queer lidem, a tak jsem se nakontaktoval na ČCE⁷, o které jsem věděl teda že, jaké asi má postoje v této otázce. Věděl jsem, že otevřené většinově teda a je to církev, která je i teologicky mi blízká. Není to nějak teologicky vzdálené od toho, co máme jako luteráni na Slovensku. Ačkoli je to tradice trošku jiná trošku víc jakoby ovlivněná tím helvétským vyznáním – tou reformovanou tradicí, ale..

Výzkumnice: A bylo to ještě před schválením žehnání neheterosexuálním párům?

Hugo: Bylo to ještě před schválením žehnání. To se vlastně událo tento rok. Teda dohodl jsem si setkání se synodním seniorem (ČCE). A když porovnáím to setkání s biskupem slovenským a to setkání se synodním seniorem (ČCE), tak to bylo úplně něco jiné a úplně o něčem jiném. Tam jsem cítil se přijatý, akceptovaný, vyslyšený a byl to skutečný pastorační rozhovor bez kárání, varování, napominání, ale o vyslechnutí a o snaze pochopit. To, že opravdu život někdy může se vyvrbit. Já si pamatuji jako můj bývalý senior na Slovensku pověděl na tu naši situaci, kterou jsme řešili, řekl: „To je život.” (smích výzkumnice) „To je život.” Tak to okomentoval. Prostě střetneme se v životě i s tímto. Toto je život, toto není hra, toto je život prostě, a tak třeba k věcem přistupovat, si myslím, že život přináší různé věci a spíš než někoho hodím někam do nějaké škatulky, anebo ho pokárám za to, že něco pokazil, tak se pokusím pochopit, že to je ale život. To se děje, to jsou věci, které lidi řeší,

⁷ČCE - Českobratrská církev evangelická

zažívají, nevědí si rady a na co je tu ta církev? No aby pro ně byla domovem. (odmlka) A to jsem tam já už necítil od vedení v té ECAV⁸. Tak jsem se dohodl a šel jsem do ČCE akorát den na to, jak jsem skončil pracovní poměr s církví na Slovensku, tak mi synodní senior telefonoval po střetnutí v tom dni, které jsem měl se synodní radou a říkal: „My, Hugo, o vás stojíme, my vás chceme. Nastupujete za dva měsíce 1.1.20.” A tak jsem tu. 1.1.20 jsem nastoupil a začal jsem církev poznávat trošku i s osobní zkušeností už, protože do tehdy jsem měl jen takovou zprostředkovanou zkušenost a zažil jsem tu velmi mnoho krásných lidí, dobré věci, a když jsem šel do toho sboru, kde jsem teď, tak jsem šel i do církve, tak i do toho sboru s otevřeností a s tím, že ten můj příběh do určité míry poznají, že do určité míry vědí, že co se mi v životě asi stalo, že byl jsem ženatý, rozvedl jsem se, rozvedl jsem se, proto že jsem pozdě v životě přijal svojí sexuální orientaci a takový jsem a takového mě berte. Jsem šťastný, i když vím, že jsem udělal chyby. Víím, že moje děti jsou šťastné, ačkoli s nimi nejsem, jakože mrzí mě to, ale víím, že jsou šťastné, a že neuvidí svoje rodiče, jak se nenávidí, a jak si ubližují a to je důležité, důležitější než pro lidi na oko se tvářit, že je všechno v pořádku – to není dobré, protože to ničí nás, naše nitro, naše já.

Výzkumnice: Vy jste zmiňoval partnera. Byl váš partner třeba si poslechnout nějaké vaše kázání ve sboru?

Hugo: Ano. Potom co jsme se poznali. Nebyl ze sboru, ve kterém jsem byl. Vyslechl si. Je věřící, byl věřící už předtím, než jsme se poznali a i mi v mnohém pomohl, povím, že mi pomohl kazatelsky trošku i jinak se na sebe dívat. V tom je též ten partner pro mě, že no...

Výzkumnice: ...že možná může dát zpětnou vazbu člověku?

Hugo: Že mi dává i zpětnou vazbu, když ho o to poprosím a dává to smysl i ta jeho zpětná vazba a za to jsem též rád. To je taková přidaná hodnota, když má farář partnera, že je to první člověk, co mu může dát zpětnou vazbu.

⁸ECAV - Evanjelická cirkev augsburského vyznania

Výzkumnice: A prožíval jste obavy třeba z těch reakcí farníků?

Hugo: Tady ne. Tady ne. Na Slovensku jsem se bál. A začali jsme spolu chodit, když jsme začali spolu chodit, tak jsme se skrývali, že tam jsem nechtěl nějakým způsobem provokovat, anebo aby ta moje rodinná situace, aby ublížila zbytečně ještě v tom sboru těm lidem, kteří nemají kompletní obraz. Nemají kompletní příběh, vidí jen část něčeho na člověku.

Výzkumnice: Jak vnímáte to, že je váš partner věřící? Bylo to pro vás něco důležité. Vnímáte to jako něco, co se prostě stalo, anebo jste to tak cíleně chtěl?

Hugo: Ono se to prostě stalo a jsem za to vděčný velmi. Nevím, jestli spolu budeme celý život, chtěl bych, ale vím, že v partnerství, ve vztahu, v manželství je velmi důležité, aby spolu sdíleli stejné hodnoty, protože to jsou prostě takové základní věci, které když ti partneři nemají stejně nastavené, tak už v těch úplně nejzákladnějších věcech potom můžou být problémy zbytečné, které potom můžou přerůst do věcí, které nechceme. Myslím si, že je dobré, když partneři mají stejné hodnoty. Nemusí mít stejné záliby, nemusíme mít rádi stejné věci, nemusí se nám líbit stejné věci, anebo stejní lidé, stejní přátelé, ale hodnoty potřebujeme mít nastavené stejné, protože to je důležité. To vlastně vytváří, utváří, jak budeme řešit možná ten náš vztah, na základě jakých priorit budeme řešit naše konflikty a tak.

Výzkumnice: Vy jste zmiňoval, že to co pro vás bylo nejdůležitější na té cestě, tak byla právě víra.

Hugo: Hm.

Výzkumnice: ...Tak by mě zajímalo, jestli byste sdílel nějaké konkrétní texty, které vás nesly a byly vám oporou, nebo třeba nějaký ztotožnění s biblickou postavou, nebo nějaký teolog teoložka, kdo vás povzbudil v těch těžkejších situacích, nebo povzbuzuje.

Hugo: Já mám takové dva základní verše, které asi v současnosti vnímám, že jsou pro mě takové formující. Jeden je verš, který mi zněl při mém povolání do

služby v církvi: „Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.”⁹ Což je velká výzva, vyžadující si opuštění něčeho, vyžadující si následování někoho, vyžadující si energii, čas a nejistotu, ale zároveň spolehnout se a to je věc, kterou jsem se celý život nějakým způsobem učil i v těch mých problémech – s přijetím samého sebe, s přijetím mojí identity, že jsem se v podstatě učil spolehnout na Boha v tom, že i když jsem nevěděl, i když jsem sebe odmítal, tak právě jsem se snažil, hledal a učil spolehnout se jen na něho a to mi pomáhalo. A druhý tak ten verš, který mě formuje, tak jsou Kristovy výroky o lásce. Teda není to jeden konkrétní verš, ale za ně všechny bych možná řekl: „Podle lásky poznají vás.”, anebo „Milujte se navzájem.” „Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali.”¹⁰ Tyto verše, protože vnímám, že ta láska je skutečně klíčová věc na Bohu, klíčová věc na víře, klíčovější než moralizování, nebo zákony, které jsou často jakoby takovými zdmi, které si stavíme, anebo které akceptujeme, že nám někdo staví a ve skutečnosti nám ubližují. Spíš se snažím vždycky hledět na lásku, na milosrdenství, na přijetí a jsou to možná věci, které mně samému na mně samém v životě chyběly, o to víc si jich teď všímám a vážím a o to víc na ně ukazují, protože jsem zjistil, že jsou důležitější než to, čím nás chtějí mít jiní, kým nás chtějí mít řeči jiných, kým nás tvoří možná společnost a jejich názory, spíš je důležitější, co si o mně myslí Bůh a jeho láska. A z teologů jako takových mě formoval spíš ne jeden, ale to hnutí, které přineslo čtení Bible – biblických textů v kontextu. Ne doslovné, ale v kontextu či už historickém a interpretace v kontextu, že jsou to texty, které jsou psané někdy v nějakém kontextu, a když je chci aplikovat, tak též je aplikuji dnes v nějakém kontextu a podstatné je to, co říkají, co zvěstují, co přinášejí, co ukazují na Bohu, co ukazují na mně ve vztahu k Bohu, na mně ve vztahu k lidem a ne doslova, co tam v písmenkách zní. Takže to mě spíš formovalo a potom na vysoké škole paradoxně v čase, kdy

⁹ Bible, Matouš 4,19

¹⁰ Bible, Nový zákon, Jan 13,34-35

jsem nejvíc odmítal svoji identitu a nejvíc s ní ...jakože a do tehdy nejvíc s ní bojoval, tak jsem...Pán Bůh mě poslal, anebo dal do takového sboru, kde byly prostě farářky, které byly akceptující, přijímající a učil jsem se přijímat jiných skrze ně, i když jsem nedokázal přijímat samého sebe, dokázal jsem přijímat jiných v jejich nějaké jinakosti jakékoliv, ale... a to jsem se učil, ale sebe jsem neuměl a nedokázal přijímat ještě stále tehdy. Takže možná ony ty farářky mi byly takovou pomocí. Samotný ten teologický přístup k interpretaci Písma.

Výzkumnice: Děkuju moc. (odmlka) Jsou ještě momenty, kdy nějak intenzivně prožíváte vnější coming out ve vztahu k svojí službě církevní, kdy na to nějak narážíte na nějaké třecí plochy?

Hugo: Hm. Jak jsem prošel tím vnitřním přijetím samého sebe – tím mým coming outem u mých nejbližších, tak při tom se udál nějaký veřejný coming out, který jsem nezpůsobil, který jsem neřekl já, ale který přišel k lidem, různým lidem přes různé řeči a já jsem s tím, že jsem sám sebe přijel a to bylo pro mě to nejdůležitější a je pro mě důležité, aby to dokázali přijmout moji např. rodiče a tam se to nějak stalo, tak si říkám – to ostatní mi je úplně jedno. Protože nechci, aby tak jako do tehdy můj pohled na mě zkreslovali jiný lidi a to, co mě jiný lidi učili, anebo to co jiní lidé říkali o mně, tak nechci, aby dál mě zkreslovalo, aby ovlivňovalo to, jak se na sebe dívám. Protože jediný, kdo má ovlivnit to, jak se na sebe dívám, je Bůh a jsem to já, ne prostě předsudky lidí. Tak jsem si řekl: „Já to nebudu řešit.“ a teda pokud se někdo mě zeptá přímo, tak mu velmi rád odpovím a velmi rád a otevřeně mu povím i o svojí minulosti, ale zase netahám to všude. Netahám to do každé konverzace, nepotřebuji to v každém kázání řešit, protože pro mě to není ta nejdůležitější věc na mně, anebo není to ta nejdůležitější věc v mojí službě. Moje služba je velká, široká – zahrne daleko víc než jedno téma nějaké mojí queer identity, to je jen jedna část mě a možná jediné v současnosti třecí plochy tak možná je ekumena a jsou vztahy s duchovními jiných církví, kde teda nějaký můj coming out ještě neproběhnul přímo v těch

vztazích a mám z toho i jisté obavy, jak budou reagovat, ale není to pro mě tak důležité, protože oni mají svůj sbor, svojí zodpovědnost. Já nemám zodpovědnost za tu jejich farnost – za ten jejich sbor, za to, jak jejich církve pohlíží na queer lidi. Mám zodpovědnost jen za můj vztah k danému člověku a v něm chci především hledat Krista, to, co máme společné a spíš než mu ukázat aha prostě „Jsem queer.“, tak chci ukázat aha „Já miluji Krista.“ – to je moje identita, a tak si myslím, že můžou i křesťané těch jiných církví spíš mě vnímat a přijmout. Doufám, že to není příliš vypočítavé. (smích Huga) Ale tak jako nebylo to téma, kdyby se mě zeptali přímo...když se mě zeptají přímo na queer tematiku, tak si s nimi o tom promluví, ale nepotřebuji jim to předhazovat před oči, že já jsem to, protože vím, že by to mohlo něco nějakým způsobem možná ovlivnit jejich pohled na mě a nechci, aby naše spolupráce našich sborů byla o mně, aby padala, anebo rostla na mně, ale padala a rostla na naší víře v Krista, na naší spolupráci, na našich modlitbách, na našich sborech, na těch společenstvích, na těch lidech. Nebo např. já jsem ve sboru jen na krátko, ten farář nebo kazatel je v tom sboru jen na krátko, ale ti lidé v těch sborech jsou tam dlouho a budou tam ještě dlouho potom, až mi odejdeme. Takže dívám se na to, co je důležitější. Ani ve sboru to pro mě není problém, není téma. Tam, kde to bylo třeba, tam se to řeklo. Lidé to asi vědí, prostě to neřešíme.

Výzkumnice: Děkuju moc. Tak další otázka, která mě napadá je: Jak prožíváte svojí svobodu? A nechám to na vás, jak to uchopíte, z jakého konce, nebo jak to budete chtít pojmout tu otázku.

Hugo: No takže svoboda. Pro mě je svoboda jedna z velmi důležitých hodnot, z velmi důležitých věcí pro člověka. Nemám rád nesvobodu. Jak jsem říkal, že dokážu odpouštět lidem a nedokážu nenávidět lidi, tak dokážu nenávidět nesvobodu. Je mi to nepříjemné, je mi to proti srsti, když vidím prostě ubližování, nesvobodu, nespravedlnost, když to rozšířím, tak až až mnou třese v nitru, nesnáším to a je to asi i kvůli tomu, že sám jsem žil v nesvobodě té

niterné a vím, jaký je to pocit a myslím si, že je to něco, čeho bychom se měli zbavovat. Ježíš říká, že nás osvobozuje od nějakých pout, osvobozuje nás ke svobodě. To je takové metaforické a abstraktní strašně, ale myslím, že jsem to zažil v životě, a že je to doopravdy pravda, že víra nám pomáhá zbavovat se věcí, které nás drží, zastavují, ubližují nám, omezují nás a tím nás jakoby ta víra osvobozuje, tím nás Kristus osvobozuje. Pomáhá nám zbavovat se metaforicky pout. Mám velmi rád ty písne, kde se pouta lámou a jakože ono to souvisí i s tím vnitřním bojem, protože vnímal jsem tu svojí i sexualitu jako takové pouto, něco, co mě drželo. Ve skutečnosti to byl můj pohled na tu sexualitu, co mě svazovalo. A tak vnímám svobodu jako něco velmi důležitého. Myslím si, že svoboda je těžká věc – je to zodpovědnost velká, ale je to důležité a nemám rád, když klademe lidem různé jakoby takové stěny např. z morálky, anebo nějaké etické pravidla a teď se snažíme něčí život nějakým způsobem teď nalinkovat, říct: „Takto to musí být, protože takto to je a jinak to být nemůže. Takto to Bible hovoří, takto to musíš dodržovat, takto to musíš žít.“ Protože to ale člověk potřebuje sám poznat, jen tehdy dokáže svobodně vyznávat a věřit, když to sám zažije, když sám si ty hranice anebo ty svoje mantinely dokáže pojmenovat. Jako je fajn, když dětem dáme nějaké hranice, je fajn, když dětem nastavíme nějaké pravidla, ale je určitý čas, kdy ten člověk potřebuje sám poznat, co je dobré, a co je nesprávné a potřebuje to poznat v bezpečí a potřebuje to poznat i v tom, že „Ano, můžu udělat chybu.“, ale ta chyba mě nedefinuje, ta chyba neříká to, kým jsem. Takže asi takový je můj postoj ke svobodě.

Výzkumnice: Děkuju moc...a už se chýlíme pomalu k závěru. Jak prožíváš tu možnost žít v ČCE¹¹ (smích) v autenticitě a pravdě?

Hugo: Já jsem za to velmi vděčný a velmi si toho vážím. Je to v mnohém osvobozující, protože vím, že v této církvi – ve společnosti evangelíků tak se můžu cítit bezpečně já. Víam, že se tu můžou cítit bezpečně jiní queer lidé,

¹¹Českobratrská církev evangelická

předpokládám to, nepředpokládám opak a můžu to tak předpokládat a nemusím se bát to předpokládat. Samozřejmě jsou sbory, jsou místa, kde když tu církev lépe poznávám, a tak vím, že jsou lidi, kteří mají nějaký konzervativnější názor v této oblasti, dokonce kteří stále vnímají, že homosexualita, nebo rodová identita jiná než pohlaví, které bylo přisouzené při narození, jsou hříchem neslučitelným s Božím plánem, ale v církvi jako takové vím, že se můžu cítit bezpečně a to i díky tomu, co církev navenek prezentuje, že ano, ta synoda dala nějaké stanovisko, že *Žijeme spolu v jedné církvi*¹². To bylo důležité stanovisko, kde synoda řekla, „Ano, jste tu mezi námi, jste v našich sborech milí, zjednodušeně povím queer lidé. Chceme, abyste byli i s vašimi rodinami součástí našich společenství. Byla tam vyslovená i omluva, byla tam vyslovená zájem a láska a toto je to, co ta církev prezentuje: zájem a láska o člověka bez ohledu na to, kdo je, odkud je a toto je v dna ČCE. Toto já vnímám jako člověk z venku z mimo ČCE, že toto je v dna té církve, že bez ohledu na to, odkud jsi – jsi tu vítaný a to je důležité, aby taková církev byla. Byla místem, kde může být člověk vítaný, kam může přijít a říct: „Ahoj, tady jsem doma, tady se můžu cítit dobře, tady se můžu cítit svobodný, tady jsem před Bohem, kým jsem a ty lidé se na mě nedívají blbě.“ Samozřejmě to je velmi individuální věc, ale v globálu to tak vnímám a jsem za to velmi vděčný a jsem vděčný za to, že když přijdu někam, tak se nemusím bát přijít se svým příběhem, a že někomu tím ublížím, nebo že někoho tím pohorším, protože vím, že můžu, že za mnou stojí lidé, za mnou stojí jiní kolegové, kteří mě znají, a kteří se za mě postaví, kdyby teda někdo proti tomu něco měl, tak vím, že se za mě postaví, a že ta církev o mě stojí a to je krásné slyšet: „My o vás stojíme.“

Výzkumnice: To rozhodně...

Co byste řekl queer věřícím mladým lidem?

¹² <https://synod.e-cirkev.cz/zpravy-ze-synodu/2022/zijeme-spolu-v-jedne-cirkvi/>

Hugo: Velmi záleží, že kdo a s jakým příběhem přijde, ale kdybych všeobecně měl promluvit, tak bych řekl něco v tomto smyslu: „Nevím, jakého Boha vám kdo v církvi ukázal, ale věřte, že je daleko víc, než vám kdokoliv v církvi ukázal, anebo vám o něm pověděl. Protože daleko víc miluje, než si dokážete představit a daleko víc mu na vás záleží, než si dokážete představit a to je něco, co mě drželo při životě, co mi dalo smysl, když jsem v ničem jiném smysl neviděl ani sám v sobě, když jsem se nenáviděl skrz lidi. U Boha jsem našel přijetí a milost a lásku a on mě naučil milovat i samého sebe a nenávidět mě naučili lidi, jejich předsudky, jejich interpretace Boha, ale milovat samého sebe mě opět naučil Pán Bůh a to je důležité, aby mladý queer člověk věděl, že může sám sebe milovat, že je hodný lásky, že ho Bůh miluje takového, jaký je a může se u něj cítit bezpečně a to je důležité a to bych asi řekl jako jednu základní věc.

Výzkumnice: Děkuju moc. A poslední dotaz, na který nemusíte odpovídat, ale můžete. (smích výzkumnice) Myslíte, že byste se chtěl možná někdy ženit?

Hugo: Ano. Už jsem byl jednou ženatý (společný smích), ale ano. Myslím si, že vztah... ve vztahu perspektivně by člověk měl chtít, aby ten vztah měl budoucnost, byl i závazkem. Já vnímám vztah jako určitý závazek člověka vůči tomu druhému člověku, který vyjadřuje to, že teda mi na něm záleží, jemu záleží na mně, tak je to určitý závazek a myslím si, že manželství je dobře vymyšlená věc pro partnery, protože dává bezpečný prostor se milovat, být si zranitelní, mít svůj domov, mít se, o koho opřít. Asi vyžaduje velkou práci, ale je to instituce, tak to povím blbě, je to instituce časem ověřená, i když jako každá jedna dobrá věc i ta se dá zneužít a samozřejmě v historii jsme viděli mnoho zneužití manželství. Manželství se dnes mnohokrát zneužívá, když jsou v něm lidé, kteří to nevědí úplně, jak mají pracovat s manželstvím. Je to práce, ale já osobně chci žít v perspektivě toho, že ano, chci manželství. Ted' mám vztah a velmi rád bych byl, aby vydržel a chci na něm pracovat, aby vydržel. Chci, aby ten vztah měl

perspektivu do budoucnosti, ano, samozřejmě i manželství, ale no jako Slovák si můžu za manžela vzít jen opačné pohlaví. Jako Slovák žijící v Česku se nemůžu, pokud nemám partnera Čecha, tak ani registrovat jako registrovaný partner. Takže je to v tomto náročnější, že ačkoli bych chtěl, tak nemůžu, protože tu perspektivu nemám ani pro registrované partnerství, pokud nemám partnera z dané země, která to povoluje. Dá se vzít, dá se oddat třeba v nějaké třetí zemi, ale to manželství je platné jen v té třetí zemi a nebude platné tam, kde žiješ.

Výzkumnice: Takže teď jste ve fázi, že čekáte na české občanství?

Hugo: Teď jsem ve fázi, že teda momentálně ano. Poučený životem neplánuji rychlou svatbu, ale spíš opravdu uváženou svatbu, ale právně na ní nemám nárok. Takže buď se něco právně změní, anebo se spokojím s poloprávním stavem vyřešeným v třetí zemi, anebo si počkám na registrované partnerství, anebo já nevím, co, anebo si počkám těch několik let na to, že budu moct mít občanství. Pro mě to je osm let na občanství.

Výzkumnice: Jo, to je docela dlouho. Hm.

Už jste oddával teda žehnal nějakému queer páru?

Hugo: Ještě ne. Až přijde, tak se na to velmi těším, protože to bude sranda. (smích Huga) Samozřejmě jsem oddával několik párů heterosexuálních, ale ne tady v Čechách, jen queer pár ještě ne. Věřím, že to přijde, jako že teď nevím kdy, nevím, kdo to bude, ale velmi se na to těším, protože to bude i pro mě určitým způsobem výzva a zároveň to bude pro mě i taková radost.

Výzkumnice: Tak moc děkuju.

Rozhovor s respondentem Ondřejem

Výzkumnice: Děkuju moc. (Výzkumnice dostala kávu.) Tak já bych to uvedla nějakým způsobem. Napsala jsem si tady takovou tezi, spíš jako pro mě.

Ondřej¹³: Hm.

Výzkumnice: ...ale možná abych Vám přiblížila, s čím do toho vstupuji, tak jsem si tady z jedné knihy Kvalitativních metod vypsala: “Nejde o to podat objektivní popis daného fenoménu, ale popsat, jak je daný jev vnímán a prožíván lidmi, kteří se jej účastní.”

Ondřej: Hm.

Výzkumnice: Děkuju. (Výzkumnice dostala trochu vody.)

Ondřej: Hm.

Výzkumnice: Chtěla bych Vám poděkovat hned na začátek za Váš čas a zároveň i důvěru.

Ondřej: Hm.

Výzkumnice: Ten kvalitativní výzkum, který provádím, nese název: Cesta víry a přijetí queer duchovních.

Ondřej: Hm.

Výzkumnice: A chtěla jsem se zeptat, jestli Vám vyhovuje, že si vykáme.

Ondřej: Ano.

Výzkumnice: Super. Aby to bylo pro Vás co nejkomfortnější. Náš rozhovor bude pro ty výzkumné účely anonymizovaný, takže velice ocením, když se pokusíte být co nejupřímnější a nejotevřenější a nebudeme se bát vydat se na hlubinu a možná se dostaneme k tématům, o kterých jste dříve nehovořil, takže se neostýchejte si dát na čas s odpovědí, když byste si třeba potřeboval zformulovat myšlenky.

Ondřej: Hm.

¹³Respondenta, se kterým jsem uskutečnila v pořadí druhý výzkumný rozhovor, budu nazývat pro účely anonymizování rozhovoru změněným jménem Ondřej.

Výzkumnice: A ráda bych se pokusila vést ten rozhovor pragmatickým přístupem, což v tomhle případě by bylo kombinací narativního a polostrukturovaného rozhovoru.

Ondřej: Hm.

Výzkumnice: Ten narativní vychází z toho, že dává prostor tomu člověku vyprávět svůj příběh nějakým způsobem trochu autobiograficky. To mi dává smysl, protože mám pocit, že v tom příběhu mohou vystupovat ty věci a ten výzkumník - výzkumnice může dostávat odpovědi na otázky, aniž by je pokládal.

Ondřej: Hm hm.

Výzkumnice: A myslím, že to může být potom mnohem ucelenější komplexnější.

Ondřej: Hm hm.

Výzkumnice: Tak jestli bychom mohli už začít -

Ondřej: - ano.

Výzkumnice: Tak první otázka, která by měla asi nějakou rozsáhlejší odpověď, tak zní, jestli bych Vás mohla poprosit, abyste mi vyprávěl Váš příběh od dětství po současnost a zajímají mě i detaily - nemusíte spěchat a můžete zahrnout i v souvislosti s Vaší cestou víry a přijetí Vaší identity.

Ondřej: Hm. Dobře. Tak já jsem (40-48 letý¹⁴) muž v tuto chvíli. Knězem jsem od roku 2006, na jáhna jsem byl vysvěcený o rok spíš 2005. Pocházím z takové středně velké slovácké dědiny poblíž (název města) z rodiny, která nebyla příliš velká. Mám jednu sestru, ta je o několik let starší a ještě žije maminka, taťku jsme už pochovali před více než deseti lety. Narodil jsem se v roce (anonymizováno), je to taková zvláštní doba, kterou dneska nazýváme normalizací a myslím si, že protože jsem vždy byl spíš takové vnímavější dítě, tak jsem rád, že jsem se v tu dobu narodil, protože jsem velice živě vnímal změny

¹⁴Z důvodu anonymizace.

ve společnosti. Takže když mně bylo (anonymizováno), tak se tady hroutil režim a byl jsem při tom a dnes si už trochu připadám jako malinko pamětník. Jo, když mluvím třeba s dětmi v náboženství nebo s dospívajícími, tak už se na mě dívají tak blahosklonně. (smích) Ale opravdu si hodně pamatuju. Nejprve jsem chodil na základní školu v té rodné vesnici – jeden rok na tzv. měšťanku do (název obce) a pak se mi otevřela skvělá možnost jít na osmileté gymnázium do (název města). Říkám, že to byla skvělá příležitost, protože šlo o obnovené víceleté gymnázium – my jsme byli, pokud se nepletu, několikátý ročník po tom obnovení a dodnes si vzpomínám, že to všechno mělo takový trochu pokusný ráz. My jsme byli takový pořad ještě obyčejní malí kluci – šestáci že jo a vedle toho jsme měli velké spolužáky z těch vyšších ročníků a bylo to takové, že se nejprve musela i ta česká školní soustava s tím víceletým gymnáziem a vzděláváním víceletým sžít. Všiml jsem si, že třeba ti starší spolužáci pořad ještě byli plní těch sametových ideálů a bylo pěkné, že nás třeba na různých akademiích, nebo majálesech vtahovali jako třeba do takové té veřejné diskuse. Tam běžně se třeba na akademiích objevovala politická satira, což mi přijde dost zajímavé, protože když sleduji dnešní mládež, se kterou se setkávám, tak vůči společenskému dění jsou spíš neteční, pokládají to za ztrátu času a trochu mě to i mrzí, že to nejsou příliš angažovaní občané v tomto smyslu.

To, že jsem jiný než ostatní chlapci, tak to jsem si uvědomoval už velice brzy a myslím, že to byl celý můj vlastně život. Jistě, částečně se na tom podepsala třeba i moje taková přepečlivá maminka, tak ta vždycky se nějak snažila ukázat, že jsem lepší než ostatní děti, což mně samozřejmě v tom školním kolektivu nepomáhalo. Byl jsem dítě s nadváhou, což byl další takový handicap a taky jsem se dobře učil. Nevím, jestli jsem nějak jako extra nadaný student, spíše jsem byl pilný a patřilo to k hodnotám naší rodiny, že bych měl studovat. Moje babička pořad ještě čerpala z těch hodnot Tomáše Garrigua Masaryka, když

o něm mluvila, tak to se celá rozzářila a u ní jsem prostě zaznamenal tu myšlenku, že i obyčejný člověk může být sečtělý. Babička šla příkladem, byla členkou knižního klubu Odeon a měla prostě i takový čtenářský vkus – ohromný rozhled. A tak kromě rodičů, které mám rád, kterým vděčím za velice dobrou výchovu, tak se na té výchově podepsala ohromným způsobem právě tato babička. Možná byla trošičku příliš hrdá. Chtěla ukázat, že ona jako samoživitelka – rozvedená žena, že přece má hodnotu a sebeúctu, má hrdost a tady tohle mě do značné míry formovalo. Babička nikdy nevystrčila paty z naší země, ale přitom díky té četbě vlastně znala všechno. Já, když jsem potom poprvé jel do zahraničí na výměnný studijní pobyt do Berlína, tak už jsem tak zhruba tušil, co je ten Berlín a hlavně, když se mi naskytla příležitost už jako bohoslovci jet na studia do Říma, tak to pro mě bylo úžasné, že já jsem o tom všem slýchal od babičky a teď jsem to viděl všechny ty památky. Zatímco spolubratři bohoslovci, kteří byli třeba z velkoměsta z Prahy, tak trochu netečně chodili okolo těch památek, že toho měli dost v matičce Praze. Tak to já jsem vyhledával každou volnou chvíli, abych po Římě chodil a nešlo jenom o Řím třeba i o Florencii. Já jsem znal všechny souvislosti právě díky té babičky, která byla takhle sečtělá. Ona sama mi vždycky říkala: „Ty budeš buď lékař nebo architekt, protože v naší rodině jsou samí lékaři a architekti.“ Do závorky – není to pravda. (společný smích) Můj otec byl obyčejný, velice chytrý a zručný dělník a takových lidí v mojí rodině bylo taky hodně. Říkám to, protože myslím si, že to moje rodinné zázemí obsahovalo obojí. Jednak sociální cítění – takový ten vztah jako k obyčejným lidem, kteří si musejí vydobývat ten denní chléb a pak tam byla taková ta vzdělanost. A přitom to nebyli nějakí takoví akademičtí snobové, to byli fakt lidé, kteří se vypracovali jako svou pílí a svým fištrónem. Myslím, že to, co bylo typické v tom, jak jsem třeba prožíval přátelství s dětmi, tak hlavně na prvním stupni bylo takové podezřelé, že jsem si víc rozuměl s děvčaty, což nebývá obvyklé a vždycky jsem měl takové nějaké vnitřní puzení

zastávat se těch slabších, to tak bylo. Když jsme třeba ve třídě měli děvčátko, které bylo z chudé rodiny a navíc ještě maminka její byla rozvedená, tak já jsem se s ní bavil. Jo, třeba takhle. Zvláštní bylo, že když šlo o chlapce, tak taky jsem měl kamarády, ale nebylo jich zase tolik, že bychom měli nějaké takové klukovské party, to spíš já jsem nebyl ten typ, kterého oni by přizvali do těchto klukovských band a ani by se to mamince jako nelíbilo, že chtěla mít takového slušného Ondříka¹⁵ doma. Jakoukoli lotrovinu hned v zárodku zatrhla, to nešlo a myslím si, že jsem byl docela v tomto ohledu takové spořádané dítě, které chtělo rodičům dělat radost. Ale pokud jsem přece jenom měl nějaké kamarády mezi kluky, tak bylo zvláštní, že to byla kamarádství taková silnější než nějaké povrchní kámošení. Vždycky jsem od těch klukovských přátelství očekával víc. Myslím si, že už tam bylo vidět, že jsem trochu jiný. Případně jsem si uvědomoval takové žárlení, když se ten nějaký kámoš bavil více s někým jiným. Takové snahy mít ho víc pro sebe, tak tam samozřejmě byly. Já jsem možná i díky tomu, že jsem se narodil v tom (anonymizováno) roce na vesnici, na Moravě, tak nějak jsem nebyl uveden do těch věcí, co to je homosexualita, nebo obecně si myslím, že rodiče byli spíše zdrženliví, když měli s námi jako se svými dětmi hovořit o těch choulostivých záležitostech. To vyřešila encyklopedie pro dospívající. Ale obecně moje představa o homosexualitě byla hodně zkreslená, že to byli takoví trochu divní lidé, kteří šišljají, chovají se zženštile. Dneska tomu říkáme, že jde o stereotypy, ale tehdy to bylo dost běžné třeba i mezi kluky, kteří si snažili dokázat nebo udržet jako obrázek těch správných mužů, že se třeba napodobovali nebo karikovali tyhle ty zženštilé typy homosexuálů. Takže já jsem si opravdu celé své dětství, dospívání a vlastně i tu rannou dospělost neuvědomoval, že bych mohl být homosexuál, protože já přece nešišlám a neoblékám se zženštile, nebo nesplňuji tyhle ty představy, které jsem nějakým způsobem měl zakotveny. Až mně to někdy přijde zvláštní, že jsem

¹⁵Jméno je z důvodů anonymizování rozhovoru změněno.

podléhal jakési téměř jako vlčí mlze, že to bylo naprosto zřejmé, že takový jsem a přitom já jsem tomu nerozuměl. Třeba jsem pořád čekal na nějaké vášnivé zamilování do děvčete a ono to nepřicházelo, což je zvláštní, protože spolužáci, vrstevníci tak ty už vlastně se různě pogalaňovali a bylo to naprosto běžné. Ale já jsem nic takového nezažíval, spokojeně jsem se učil, studoval jsem a to mi stačilo.

Rozhodující asi pro mé dětství a dospívání bylo, že jsem někdy okolo třinácti let uvěřil a dá se říct, že to byl ten nejlepší vhodný okamžik. Takže všechny moje tužby a přání najednou se nasměrovaly na Krista. Dneska to už jako zpětně vidím, tak že i zde se projevovala ta moje stejnopohlavní náklonnost, protože tu lásku, kterou bych třeba normálně projevoval k jinému třeba chlapci, nebo muži, tak já jsem ji skutečně namířil na Pána Ježíše. Dnes to vidím úplně zřetelně, že můj způsob prožívání té kněžské spirituality vždycky byl takový jako bych se chtěl oddat svému ženichovi Pánu Ježíši Kristu. Což taky je zvláštní, protože obvyklejší třeba u mužů bývá to, že chápou Pána jako svého mistra jako svého učitele za svůj nedostižný vzor, ale pro mě to byl přímo milostný vztah s Pánem Ježíšem. Říkám, že...prosím?

Výzkumnice: Napadá mě možná jenom, jestli tam třeba hrály roli i určité třeba sochy nebo obrazy, které to podpořily nějakým způsobem.

Ondřej: To je dobrá otázka. Já když jsem si procházel tím svým osobním obrácením, tak já jsem to dlouhou dobu tajil před rodiči. Ne, že by moje rodiče byli militantní ateisté, ale tak jsem ty věci dlouhou dobu nezveřejňoval. Já jsem třeba o přestávkách nechodil jako ostatní kluci třeba kupovat si svačinu nebo tak, za roh školy si zakouřit. To mě nelákalo. Já jsem běhal do kostela – do farního kostela v (název města) a hleděl jsem na sochu Božského srdce, která tam stojí u toho jednoho z pilířů u kněžiště a Ježíš je tam znázorněný v nadživotní velikosti, jak rozpíná paže a na hrudi se vyjímá to rudé srdce, které je obklopené

plameny. Takže samozřejmě tenhle obraz mě okouznil, že vlastně jsem vnímal Ježíšův zájem o mě. No a později už ani tak snad nešlo o obrazy, ale šlo o eucharistii. Moje duchovnost je spojená s prožíváním eucharistie. My jako římská katolická církev hodně udržujeme takovou specifickou eucharistickou zbožnost třeba výstav velebné svátosti, že se vystaví monstrance, ve které je uložena velká hostie a lidé v tichu prodlévají před tou vystavenou monstrancí a já jsem tyhle ty okamžiky miloval, protože to bylo hluboce intimní. Myslím, že tady všude se projevuje ta moje náklonnost, nebo to mé specifické uzpůsobení. Kdybych to chtěl nějak i odlehčit humorem, tak já neříkám, že bych neměl zkušenost, s něčím jako je chození, ale vždycky to mělo takové prvky komiky. (společný smích) Když jsem začal chodit do kostela – do mého farního kostela v (název obce), tak jsem okamžitě byl takovou lovnou zvěří pro holky, protože kluků v kostele v tomto věku moc není. Takže velice brzy o mě začala jevit zájem jedna krásná dívka – milá dívka a já jsem vůbec nechápal (společný smích), o co se snaží. To prostě bylo nějak mimo můj horizont a já jsem myslel, že ona je natolik jako zbožná a duchovní, že proto o mě projevuje ten zájem, ale tomu tak nebylo a jednou jsme... a ona se teda snažila různými způsoby mě tak nějak upoutat a já jsem k tomu byl nějaký takový přezíravý. Jednou vynalezla takovou krásnou metodu, že mě pozvala, že budem pouštět draky s jejími synovci, a tak jsme v tom podzimním čase šli pouštět draky, ale tak mně bylo divné, že to trvalo jenom chvílečku to pouštění a říkala: „Nechceš se podívat k nám?“, a tak jsem šel k ní, a tak mě uvedla do svého pokoje, který byl vlastně takovým posledním pokojem ve velké chalupě, a aby se došlo k tomu jejímu pokoji, tak se prošlo jako celým tím domem. Ona byla v tom posledním kamrlíku – v takové té sancta sanctorum a říká: „Tady v tom pokojíčku ještě žádný kluk nebyl.“ (společný smích) Tak jsem říkal: „No dobrý, v pohodě.“ (společný smích) Pustila samozřejmě romantickou hudbu. Tehdy se hrálo „V zemi se narodil krtek“ kapela Buty.

Výzkumnice: Aha aha.

Ondřej: Takové předpotopní skladby, ale pamatuju si všechny ty detaily a teď věděla, na co mě jako chytne, tak donesla celou mísu takových krásných slováckých pagáčků tvarohových (smích výzkumnice) a říká: „To jsem upékla jenom pro tebe.” (smích Ondřeje) Ještě to bylo poprášené cukrem, aby to bylo ještě lákavější. Tak jsem si dal jeden dva kousky, a když jsem dojedl, tak jí říkám Maruško¹⁶ už bude půl paté – měli bychom jít do kostela (společný smích) a teďka si vzpomínám, jak ta galánka jako posmutněla a řekla: „Tak jo.” (společný smích). Já jsem nechápal absolutně, že se o něco snaží. To, že by i měla zájem, tak to jsem se pak dozvěděl od jejích kamarádek, což mě pak jako mrzelo, že jsem tak jako natvrdlý.

Výzkumnice: A kolik vám tehdy bylo let?

Ondřej: No tak tehdy mi mohlo být tak 16 nebo 17, ale prostě nerozuměl jsem tomu, že by to byl příznak nějaké stejnopohlavní náklonnosti. Měl jsem dva dobré kamarády na gymnáziu, kteří také s žádnou holkou nechodili. Jeden z nich teda pořád toužil, kdy už konečně, ale byl to takový nesmělý kluk, takže si moc nedovolil a ten druhý – tak ten byl zas pořád zabořený pořád v knihách a holky se o něho snažily, ale on neopětoval jejich zájem. Tak jsem si říkal: „Tak asi nejsem úplně divný, že nemám žádnou děvčicu.”

No pak k tomu ještě přibyla další taková indicie. Já jsem osm roků na gymnáziu seděl v lavici s jedním úžasným klukem. Myslím si, že to bylo takové přímo osudové setkání. Už když jsme dělali přijímací zkoušky na gymnázium, tak jsme seděli vedle sebe a už tehdy mě okouznil. Byl takový milý, a když jsme seděli už a čekali, že nám rozdají ty testy, tak mi říká: „Chodíš do kostela?” Což bylo takové zvláštní, protože by člověk asi nečekal, že od dvanáctiletého kluka padne tato otázka. Možná by se čekalo, že se zeptá: „Jaké máš rád auta?” nebo

¹⁶ Jméno z anonymizování rozhovoru zaměněno.

něco takového, ale on říká: „Chodíš do kostela?“ Říkám: „Nechodím, já jsem ateista.“ Přišel mi strašně zajímavý tím, jak byl jiný než ostatní kluci. Pak jsme tedy se začali čím dál tím více kamarádit. On mně přišel jako dokonalý už od samého začátku. Už v těch dvanácti letech jsem žasl, jak je dobrý. On byl dítě, které bylo kromě tělocviku dobré ve všem a ne jenom dobré – on byl výborný prostě. Já jsem mu tu jeho skvělost vždycky přál. To mi přijde jako typické, že v běžném mužském kolektivu vidíte soutěživost – soupeření, že jeden druhého chce překonat. Ale pokud šlo o tohoto kluka o toho Jana¹⁷, tak jeho úspěch jsem pokládal i za svůj úspěch, jsem mu přál jeho mimořádné úspěchy. To se projevovalo třeba tím, že on se nespokojil třeba jen s jedničkou z nějakého početního úkolu, ale on musel vynalézt svůj způsob řešení. Samozřejmě jak jsem vyrostl v rodině, kde vzdělání bylo nade všechno, tak i tohle se tam promítlo, že jsem ho obdivoval a ctil. Jedna věc – on byl junák, takže měl takové jako zdravé zásady: „Buď připraven.“, skauting – on tím žil a já jsem v něm spatřoval, že se chová jako správný kluk. To mě vždycky tohle přitahovalo. Jako správný kluk, který nemusí být nějak extra zručný ani hbitý, ale umí si poradit – to byl přesně tento Jan. Náš další kamarád Libor¹⁸ – to bylo něco úplně jiného. Tak vůči němu jsem zažíval naprosto regulérní soupeření. Když mě chtěl poštengroval a řekl: „Ty nemůžeš mít z fyziky jedničku.“ Můj přechod na gymnázium nebyl lehký, protože jsem se najednou musel učit a do té doby jsem se spíše spoléhal na svou dobrou paměť. Ale tak říká: „Ty nemůžeš mít jedničku z fyziky, když máš trojky.“ „Můžu.“ Tak jsem se zatnul a měl jsem tu jedničku a vlastně i ta vysvědčení moje byla čím dál lepší, že vlastně byl ze mě prakticky premiant. To asi není to podstatné, ale chci ukázat, že s Liborem jsem soupeřil, on škádlil mě, já zas jeho. Ale vůči tomu Janovi jsem čím dál silněji cítil takový jako výlučný vztah naprostého obdivu a jeho způsob humoru, jeho takový stoický klid nebo

¹⁷ Jméno z anonymizování rozhovoru zaměněno.

¹⁸ Jméno z anonymizování rozhovoru zaměněno.

i jeho rozpaky – všechno se mně na něm líbilo. Čím on byl starší, tak on se měnil, že to je to osmileté gymnázium, je zvláštní i tím, že tam přijdete jako děti a během těch osmi let dospějete. Já jsem viděl, jak ten Jan se mění. Z kluka, který byl velice zbožný, bohabojný, který mě přivedl k víře! Tak se stával člověk ostražitý vůči víře – někdy přímo ironický, až nakonec se od ní natolik vzdálil, že dnes sám sebe pokládá za nevěřícího – byť duchovního člověka. To pro mě byl – vlastně to byla velká změna, že ten, který mě k víře přivedl, ten on sám ten od ní teď ustupuje – přímo odpadá a nejenom to já jsem si všiml, že čím dál tím víc se mně vzdaluje. Já jsem dělal tu chybu, že jsem se ho snažil nějak znovu přivést na tu správnou cestu a tím jsem ho ještě víc dráždil. Když jsme se dostali do bodu, kdy jsme se vlastně skoro ani nebavili a to pro mě byla muka. Člověk, který byl součástí mého života se mi najednou jako vzdaloval a já jsem nevěděl proč, co dělám za chybu. Když jsem se ptal zpovědníka, tak on mi říká: „To se tak děje, že se některá přátelství rozvolňují v tom dospívání a to není nic divného ani špatného.“ Ale pro mě to bylo, jako by se hroutil celý svět. Já jsem nechápal proč a teď vím naprosto bezpečně, že to byla hluboká láska vůči němu jako k muži. Takže já jsem hodně věcí prožíval, ta dynamika těch vztahů tomu nasvědčuje, ale nevěděl jsem, co se se mnou děje. Ve školní výuce, pokud si vzpomínám, tak se o homoexualitě mluvilo jen ve dvou případech. To byly takové navíc ještě smutné. Dotkli jsme se Oscara Wilda v českém jazyce a pak jsme se dotkli Freddieho Mercuryho, který umírá vlastně na HIV. Tedy spíše v těchto souvislostech jako varování: „Pozor!“. Tohle možná dneska už studenti jako nemají, protože jakási formace k takové zdravě prožívané sexualitě zdá se, že se do těch našich škol dostává a je to tak dobře.

Zažil jsem během i pozdějších let při nejmenším jedno velice silné zamilování. To už jsem byl jako kněz a už jsem věděl, co se se mnou děje. Dá se říct, že když to přijde, tak dneska už jako nezmatkuju. Víím, že to je krásný

ušlechtilý pocit. Mám určité samozřejmě stavovské závazky, mám určitý slib, který jsem dal.

Výzkumnice: To možná u toho bych se ještě – u toho bych možná nepřeskakovala. Vlastně by mě asi zajímala právě i ta etapa toho, jak jste se rozhodoval stát se katolickým farářem a právě třeba vedle toho, jak s tím třeba souvisela nebo vůbec nesouvisela ta identita, nebo znalost – přijetí jí samé.

Ondřej: Já myslím, že to bylo hodně provázané. Kdybych nebyl homosexuál, tak bych asi ani nebyl knězem. Že vlastně tu lásku, kterou bych za běžných okolností dal jinému muži, tak já jsem to vše nasměřoval na Krista. To byl pro mě třeba svěcení – jáhenské svěcení, tak já jsem vnímal jako určitý způsob zasnoubení s Kristem. Aniž bych to nějak reflektoval, tak tenhle ten způsob uvažování ve mně vždycky byl. Dá se říct, že osobnostně, tak moji spolužáci v semináři si všimli, že jsem v tom prožívání víry mnohem – oni říkali, že jsem sladký v tom prožívání víry, že jsem i tu svou cestu ke kněžství prožíval trochu jako emotivněji než oni. Běžný muž je spíš takový jako praktik a ty city jdou stranou, ale třeba v mém prožívání jako formace kněžské – ty city měly vždycky zásadní roli. Pro mě nebylo třeba, když se mě ptali, jestli mi nebude chybět to, že nemám ženu, tak já jsem si vždycky říkal: „Každá žena ve srovnání s Pánem Ježíšem bledne.“, takhle jsem to vnímal. Což je jako zvláštní, protože normální kluk nevidí rozpor v lásce ke Kristu a v lásce k ženě, ale ve mně ty věci byly tak jako poskládané trochu jinak.

Výzkumnice: Hmm.

Ondřej: Taky už mi bylo třeba v těch gymnaziálních dobách podezřelé, že zatímco někteří kluci se kasali, jací jsou to...jaké úspěchy mají u dívek a u žen, tak já jsem si vždycky říkal: „To je zvláštní, já jsem takový hrdina, že všem těmhle těm svodům a pokušením zdárně odolávám.“ (smích výzkumnice) Ale mně vůbec nedocházelo, že to má trochu jinou příčinu. (společný smích)

Jako k ženám jsem byl vždycky takový uctivý takový jako zdvořilý. Když si vybavím třeba naše paní učitelky na gymnáziu, tak myslím si, že mě měly i dost rády, protože jsem byl vždycky takový slušný. To, že jsem byl podivín trochu, to jako je nesporné. Ale to je takové podivínství, u něhož nevidíte ten kořen. Nevíte přesně proč: „Jaktože jsem tak divný?“ Čím to je? Taky já nevím, jestli to nutně souvisí s tou homosexualitou, ale asi ano, že. Třeba když se jelo na setkání mládeže do (název města). To bylo myslím v devadesátém sedmém roce – celostátní setkání mládeže, tak jsem si uvědomoval, že já nějak neumím úplně tak spontánně vplynout do nějakého kolektivu děcek – vrstevníků, že je to pro mě vždycky velký výkon najít si třeba kamaráda nebo tak. A přitom jsem si říkal: „Já vlastně nejsem tak zlý, jaktože mi to nejde samo od sebe?“ Trochu myslím si, že to mělo vliv na navazování těch vztahů. Dá se říct, že v těch kolektivech jsem byl spíš outsider, což mě jako dost mrzelo, protože jsem se i snažil nějak s těmi dětmi – vrstevníky obecně navazovat pěkné vztahy, ale bylo to vždycky trochu strojené. Protože na kluky jsem asi nebyl moc klukem a s holkama taky jsem se neidentifikoval.

Nevím, kdybych třeba dneska se měl rozhodovat, kdybych teď byl třeba osmnáctiletý – devatenáctiletý, kdybych se měl rozhodovat o svém životním povolání, tak pravděpodobně by to už bylo jiné.

Výzkumnice: Hm hm.

Ondřej: Si dneska říkám. Zřejmě bych už měl tu odvalu zkusit i s nějakým klukem chodit. Tehdy mě to nenapadlo.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: Že jsem nevěděl, kdo jsem pořádně.

Výzkumnice: Takže jste třeba v té době neznal lidi, kteří by spolu byli a byli by menšinové vztahové orientace, anebo to byly ty vzory, které působily negativně a vzdáleně?

Ondřej: No jako je to zvláštní, když to řeknu, ale já jsem neznal žádného gaye.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: Neznal jsem na té vesnici. Už jsem asi byl gymnazista v nějakém vyšším ročníku, když jedna naše rodinná známá začala žít se svou kolegyní z práce. Takže to jsem se poprvé setkal s lesbickým vztahem. Zajímavé bylo, že ta paní původně žila v manželství s mužem. Rozvedla se, nebylo to moc šťastné manželství, protože byla terčem manželových... manžela násilníka prostě, a takže to nefungovalo a ona si po letech, kdy žila jenom se svými dětmi, tak si našla tuhle tu svou kolegyni a to bylo moje asi první setkání s osobou, která by byla, která by žila v nějakém stejnopohlavním vztahu. Bylo zvláštní, že takhle jsem to vnímal, že ta paní úplně rozkvetla do krásy. Třeba i shodila nadbytečná kila, byla spokojená, byla šťastná, tak to mně bylo tak jako i sympatické. To se nedalo nějak odsuzovat. Sice jsem věděl z katechismu, že homosexualita je hřích, ale tady jsem viděl, že v jejím životě tento vztah přinesl něco pěkného.

Pak ano, byl tam na dědině ještě jeden kluk, o kterém se říkalo, že je homosexuál. To mi říkala maminka, ať si na něho dávám pozor, on vedl videopůjčovnu. No ale jinak jako já jsem se neseťkal s někým, kdo by byl otevřený homosexuál. Neseťkal jsem se s tím.

Výzkumnice: A v době, kdy jste se hlásil na vysokou školu, předpokládám to bylo na teologii...

Ondřej: Neení vám chladno?

Výzkumnice: Ne, ne, ne, děkuju. To bylo asi na teologii, a tak v té době už jste si připouštěl...Ne? Nepřipouštěl?

Ondřej: Je to zvláštní, ale nepřipouštěl.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: Já jsem byl natolik zamilovaný do Krista. Podotýkám, já jsem byl pokřtěný jako miminko tajně v (název města) klášterním kostele. Moji oba rodiče byli ve straně...

Výzkumnice: Aha.

Ondřej: ...tak chtěli chtěli dítě dát pokřtít tak, aby se o tom nevědělo a ve víře mě nevedli. Já jsem se s vírou setkával jenom u druhé babičky, která byla svědomitá katolička a já jsem si neprošel třeba školním náboženstvím. Vzpomínám si, že v druhé možná v třetí třídě na začátku školního roku, že soudružka učitelka nechala předstoupit před tabuli děti, co se přihlásili do náboženství a my jsme se jim museli na povel smát. To byla taková doba a já jsem s těmi dětmi soucítil a jsem si říkal: „Ony jsou tak odvážné ty děti, že tam zůstanou stát.“, ale nechodil jsem na náboženství, prostě nechodil a možná jsem... možná to bylo i dobře, protože já jsem si přeskočil takovou tu fázi nudy v kostele. Já do teď třeba nechápu, že se někdo v kostele může z dětí nudit. Snažím se to pochopit, ale já jsem si vlastně vždycky třeba i tu katolickou bohoslužbu asocioval s těmi nejlepšími představami: jako je krása, poučení, přijetí. Tyhle ty věci, pro mě tam nikdy nebyla nuda, do dneska to tak je. Což ve srovnání s těmi dětmi, co si od malička prošli tou tuhou náboženskou výchovou, to tam tak oni nemají, oni mají třeba někdy i vytvořenou jakousi averzi proti náboženství. To jsem já neměl, díky tomu. Takže to mě vlastně to obrácení potkalo nebo Ježíš mě potkal ve věku, kdy jsem byl v pubertě. Jako jít za Ježíšem možná pro mě byl trochu i výrazem toho pubertálního vzdoru, že jsem si to musel i trochu vybojovat před rodinou, před spolužáky, před vrstevníky a nestyděl jsem se za to. Jak jsem říkal, že jsem byl trochu podivín, tak to se projevovalo i tím, že jsem třeba, já nevím zatímco jiní kluci nosili potrhané rifle, tak já jsem nosil okolo hlavy růženec. Já jsem si to náboženství nespojoval s něčím zpátečnickým, ale s něčím naprosto jako sexy, že jsem prostě přesvědčený o tom, že tohle je přesně ta správná cesta. Já jsem vám možná odbočil trochu od té otázky.

Výzkumnice: To nevadí. Já jsem moc ráda, že je to takhle bohaté. Ale vlastně ten vývoj, kdybychom se snažili dostat do současnosti, tak jste byl na vysoké škole, studoval jste teologii.

Ondřej: Rovnou po maturitě jsem šel, jsem se přihlásil na teologii.

Výzkumnice: A studoval jste v Čechách, nebo na Moravě, nebo někde jinde?

Ondřej: Tehdy byla taková praxe, že všichni hoši, co se přihlásili na teologii a bylo nás hodně, tak museli projít tzv. teologickým konviktem. To byl přípravný ročník, dá se říct – takové propedeutikum. To tehdy sídlilo v Litoměřicích, v budově, která předtím fungovala desítky let jako kněžský seminář za totality. Po pádu režimu tam byl zřízený ten teologický konvikt, takže všichni jsme prošli tímhle tím ročním kurzem. No a pak už jsme se rozešli. Hoši, co jsou z Moravy, tak šli do Olomouce a ti, kteří byli z Čech, tak šli do Prahy.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: Nás bylo tehdy v konviktu litoměřickém nás bylo přes padesát a v olomouckém semináři v těch pěti ročnících nás bylo přes 120 tehdy. Takže to byl takový úžasný prožitek, že tolik bohoslovců jde stejným směrem, mají stejnou tužbu jako já a to velice pomáhalo i na té cestě za tím kněžstvím. Když to dneska vidím v Olomouci, tak tam máte okolo 20 bohoslovců ve všech pěti ročnících, takže v té rozlehlé budově si musejí připadat jak ztracení, osamocení a to my jsme neměli.

Jo, ale vy jste se předtím ptala, jestli jsem si třeba už v tu chvíli, když jsem šel do semináře uvědomoval svou citovou náklonnost. Neuvědomoval. To jsem si vůbec neuvědomoval. Když vyrůstáte ve společnosti, která je heteronormativní, tak vám to vlastně ani nepřijde na mysl, že byste mohl být jiný.

Výzkumnice: A vybavujete si, kdy to uvědomění přišlo?

Ondřej: To si uvědomuju, myslím docela zřetelně. To, že moje tělo cítilo přitažlivost vůči mužům, to jsem věděl už samozřejmě velice dávno, to jako je pravda, ale vždycky se to dalo nějak vysvětlit, že jsem v nějaké přechodové fázi, a že to tělo je rozbouřené těmi hormony.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: A že ono se to postupně jako ustálí a pak to bude v pořádku.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: Anebo jsem si říkal: „To není nic divného, že třeba s prominutím nemůžu jít na malou stranu, když vedle mě stojí nějaký jiný kluk. Ani to není nic divného, tak jsem nějaký stydlivý.” Nebo že moje tělo nějak reaguje, když vedle mě stojí zrovna ten můj spolužák: „Tak to nic není, to prostě reaguje na nějaký vnější podmět a to se nedá ovládat.” a vždycky jsem si to nějak tak jako vysvětlil, i když všechno tomu nasvědčovalo. To jsou takové jako okamžiky, kdy jako přímo jsem měl...nebo dneska se mně zdá, že jsem byl úplně slepý vůči tomu, co bylo naprosto jako zřejmé.

Když náš ročník šel k odvodu, tak u nás na Slovácku je to ohromná věc. Starosta vyprovází ty brance a hlídá, aby se mu neopili, aby neudělali ostudu, a když jsme třeba i s naším ročníkem, který měl být odvedený. Tak jsme měli za úkol u nás na dědině se říká hrkat. Když jsou Velikonoce, tak v tom předvelikonočním čase se obchází s těmi hrkači nebo s těmi řehtačkami. U nás to byly spíš hrkače a je to svěřeno vždycky tomu ročníku jednomu. Ne, to nebylo s odvedenci, to bylo těsně před maturitou, že ty ročníky měly za úkol hrkat, a protože se hrká i v nočních hodinách. Tak jsme spolu nocovali v nějaké boudě, kde samozřejmě se objevilo i pití a tak dále a mimojiné tam někdo přinesl i od tatíků...

Výzkumnice: ...slivovici?

Ondřej: Takové ty hanbaté časopisy, že jo.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: Tak jsem se ze zvědavosti taky podíval a bylo mi divné, že ten pohled na ty ženy, že jako že nesdílím tak velké nadšení jako ty ostatní kluci, když oni z toho byli úplně unešení. Tak mně to přišlo takové, jako když se díváte do učebnice přírodopisu prostě, mě to nějak nebavilo.

Výzkumnice: Hm hm.

Ondřej: Taky mně to přišlo divné... Taky mně to přišlo divné. No potom semináři říkám já jsem pořád ještě v semináři byl v takovém vlivu vyloženě jako milostného opojení ke Kristu, tak bych to jako nazval. Ale i tam vidím, jsem jako prostě zaznamenal, že mám ten tentýž sklon udržovat intenzivnější přátelství s některými kluky, kteří mně přišli třeba zvlášť zbožní, nebo mně přišli hodně chytří, tak jsem vždycky měl chuť se s nimi víc bavit intenzivněji. Ale že bych tohle to identifikoval s homosexualitou, tak to mně fakt jako pořád nepřicházelo. Já jsem po dvou ročnících v Olomouci byl poslaný do Říma, kde jsem dokončil svoje studia teologická.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: Tam to bylo, tam myslím se odehrálo to, kdy už jsem si nalil čistého vína sám sobě. Ale to neznámá, že bych to přijal. Mám do teďka takový zážitek, nebo vybavuje se mi podle mě rozhodující zážitek, že chystali jsme se na nějakou zkoušku z morální teologie a bylo to dost náročné a ten večer jsem nemohl usnout a nevím. Mám-li mluvit jako přímo otevřeně, tak jsem nějak lelkoval, sedl jsem k počítači a tam jsem jako náhodou narazil na nějaký takový explicitní obsah, kde právě byli muži, ale nevím, myslím, že jsem to nehledal přímo záměrně, ale nějak se to tam prostě objevilo a mně jako došlo, že mě to jaksi jako vábí, že mě to přímo jako fascinuje. Jakoby to, co jsem si tak jako spořádaně nepřipouštěl, nebo to, co jsem si upíral roky od své puberty, tak najednou v celé té jako takové nahotě mi došlo, že mě to vlastně přitahuje. Samozřejmě to bylo spojené s určitými výčitkami, protože mně došlo, že takhle

to nemá být, že tohle není skutečná láska a navíc to bylo nějaké video, kde nefigurovali ani lidské tváře a mně došlo, že jak ta sexualita potřebuje, aby byla kultivovaná a taky mi došlo, že nestačí jenom se zatnout a říct: „Ty nesmíš.“ Ale že je třeba s ní pracovat, aby se zúrodňovala, zavlažovala tu lidskou duši, ale aby ji neničila, že je třeba ji nějakým způsobem usměrnit, tak to mi tehdy jako došlo a byl to pro mě právě ten rozhodující okamžik, kdy jsem zjistil, tak jako já to nemůžu popírat, že jsem takový. Mluvil jsem o tom se svým spirituálem.

Výzkumnice: To vám bylo kolik let...plus mínus.

Ondřej: To bylo ve třetím ročníku, ne, ve čtvrtém ročníku to bylo. Tak to muselo být v roce (anonymizováno), tak mně bylo 24 let. Tak mluvil jsem o tom se svým spirituálem, že cítím, že pravděpodobně mě přitahují muži, tak ten mi nabídl nějakou terapii na tehdejších... v takovém jednom z těch ústavů při...

Výzkumnice: Konverzní terapii myslíte?

Ondřej: Nevím, co to mělo být. Já jsem tam nakonec nešel, protože už se jako schylovalo v závěru školní rok a byl to nějaký psychologický institut, který byl zřízený při papežské gregoriánské univerzitě, a kde vlastně se odehrávaly nějaké psychoterapeutické skupiny pro homosexuály, ale nešel jsem nakonec na to. Řekl jsem si tak dobré tak s Boží pomocí to tak nějak zvládnou a myslím, že ten okamžik toho setkání s tou pornografií ve mně vyvolal otázku, že nemůžu prostě jenom potlačovat, že to není správná cesta, že to stejně najednou... najednou vybuchne...

Výzkumnice: Hm.

Ondřej:...že nemůžu utíkat sám před sebou. Když jsem si položil otázku: „Budu schopen dostat závazku celibátu.“ To taky byla ta otázka. Co je pro mě asi dost zásadní, to bych možná byl i rád, kdyby nějak v té práci zaznělo, že já jsem si zvolil ten celibát skutečně z nějakých velkodušných pohnutek, že pro mě to nebyla cesta, abych se schoval před svou homosexualitou. To jako občas se říká, že celibátníci si vybírají...že homosexuální kněží si vybírají celibát proto,

aby vlastně zakryli svou homosexualitu, ale pro mě to skutečně bylo z přemíry lásky ke Kristu. Řekl jsem si: „Mám Tě Pane Ježíši rád a spolu s Tebou chci žít radikálně svou víru, své povolání“. Tohle bylo podle mě zásadní v těch 24 letech, že jsem si to už konečně přiznal, že to není jenom nějaký výraz zmatku vnitřního, že takový jsem, ale rozhodně jsem s tím nebyl ztotožněný.

Je velká škoda, že se v semináři třeba kněžském o těchto věcech nemluvilo otevřeně jako je homosexualita, protože pořád panovala taková zásada, že hluboce zakořeněná stejnopohlavní náklonnost jaksi znemožňuje, aby se někdo stal knězem. To tehdy kardinál Josef Ratzinger podepsal tenhle ten dokument a myslím si, že asi mezi námi byli homosexuálové, ale to prostředí, že toužili být kněžími, tak je vedlo k tomu, že o tom nikdy třeba nemluvili. Tak nevím, myslím si, že pro jejich lidský, psychologický, citový rozvoj je to ta nejhorší možná varianta. (odmlka)

No já jsem pak byl vysvěcený na jáhna v létě (anonymizováno) v (název města), byl jsem ustanoven do (název obce) na Moravě. Takže tam jsem strávil moc hezký rok života. No a tak já nevím tam už velice brzy po několika měsících opět bohužel tam hrála roli pornografie, že jsem se nějak neovládl a podíval se na nějaký nevhodný obsah. Nešlo to nějak jako zastavit, podíval jsem se a zase jsem zjistil, že to je tak silné, až mě to jako překvapilo. No tak jsem si jako čestný člověk řekl: „Já nemůžu být neupřímný vůči svému představenému arcibiskupovi – tehdy to byl (jméno), a tak jsem ho požádal, jestli bych s ním mohl mluvit. On byl natolik pohotový, že hned já nevím dva dny potom se zastavil přímo v (jméno obce), když se vracel do (jméno města) z nějaké slavnosti a já jsem mu tedy s pláčem sdělil, že si myslím, že jsem jako teplý a on mě s takovým velkým pochopením vyslechl a říká: „Podívej, já v tom problému nevidím, pokud takhle nebudeš žít, tak to není překážka ke kněžskému svěcení,

ale bylo by dobré, abys podstoupil určitou psychoterapii, protože třeba se s tím ještě dá něco dělat.” No tak byl jsem vděčný za to, že mně dal určitou šanci, že jsem si nedokázal představit, že bych nebyl knězem. Nakontaktoval mě na paní doktorku (jméno), která vede v Olomouci na arcibiskupství psychoterapeutickou poradnu a ona se teda pokoušela zpočátku ve mně umocňovat takové nějaké mužské vzory. Netrvalo to teda dlouho možná dva roky a pak jsem jí řekl: „Paní doktorko, já si myslím, že jsem prostě homosexuál, nedá se s tím nic dělat a vezměme to na vědomí.” a ona řekla: “Já si to taky myslím.” a vzala to úplně v pohodě, a pak už jsme jako pokračovali úplně normálně, že jsem tam jednou za rok, nebo dvakrát za rok zašel za ní si povykládat a už se to nesoustředilo jenom na tohle. To byla prostě taková běžná psychoterapeutická práce.

Takže byl jsem ušetřen nějakých jako soustavných konverzních terapií, to jsem neměl naštěstí, protože jsem se postavil na odpor, že nechci no. (odmlka) Ale to pořád neznamena, že jsem to přijal. Pořád jsem to vnímal jako určitý handicap, že jsem teplý. Moje první farářské místo bylo v Sudetech v (jméno obce) v takových naprosto netypických podmínkách. Mně bylo tehdy třicet let, jsem byl hodně mladý a v jedna třiceti mně pak umřel otec, takže i to pro mě byl takový zásadní okamžik. Moje matka se těžko smířovala s tím, že její manžel byl velký záletník a zjistila to až po jeho smrti. Takže jsme vlastně několik let pak řešili matčino neštěstí a ona pak si našla jiný vztah, ale podstatné je, že právě v tomto období toho na mě bylo strašně moc. Jednak jsem přišel o otce, za druhé jsem si nerozuměl s matkou, která nikdy nechápala, že mám nějaký úděl. Neměl jsem, s kým mluvit o té svojí stejnopohlavní přitažlivosti, protože to je přece *fuj* o tom se nemluví a teďka jsem prostě věděl, že jak mě to přitahuje úplně velice silně a...takže dokonce tam byl jednou i pokus o sebevraždu, který jsem ale nedokonal, ale ten záměr tam byl, jsem chtěl vyskočit z okna. Jako to, co jsem za běžných okolností jako nějak tak zvládal, říkal jsem si: „Tak je to můj kříž,

musím to nést.” Když se těch činitelů nakupilo víc, tak už jsem si připadal, že nemám žádné jiné východisko než to ukončit. Tam jsem se tak na poslední okamžik zastavil a řekl: „Ne. Tohle nesmím.”

Pak to pokračovalo dál a myslím si, že jsem pozvolna začínal chápat, že být homosexuálem není jenom kříž a jako strašlivý handicap, ale že je to možná i dar, že mně to dalo nějakou citlivost, touhu se druhých zastávat (hlavně, když jsou slabší), že mně to umožňuje pochopit hodně i ženskou duši, že to mně třeba ženy říkaly: „Ty tak rozumíš ženské duši.”, a že mi to dává i určité výhody, které se dají v pastoraci uplatnit. A když jsem nastoupil do (název obce), to bylo v roce (anonymizováno), tak myslím, že už jsem jako tu svou homosexualitu chápal jako dar, ne jako kříž jenom. Spíš to dneska už nechci chápat jako kříž. Pak se odehrálo ale pár zážitků, kdy mi došlo, že úplně s tím smířený nejsem jako, že pořád to ještě neberu na úrovni citů jako dál, že rozum říká ano – to není žádné stigma, ale citově s tím ještě nejsem úplně vypořádán a smířen a možná třeba ani nikdy úplně nebudu.

Výzkumnice: Teď mě napadá, myslíte, že je to v souvislosti třeba s určitými postoji katolické církve, nebo v souvislosti se setkáními s homofobními lidmi, nebo ještě z nějakého jiného důvodu.

Ondřej: (odmlka) Ano, jako setkání s homofobními lidmi tam hraje roli to každopádně, ale spíš mě rozpaluje do běla ten homofobní systém jako takový, který v církvi snad pozvolna bude ustupovat – mám tu naději. (odmlka) Myslím, že tady ten systém mě hodně...hodně jako drtí do teď, ale kupodivu má to ten účinek, že mě to spíš aktivizuje, abych bojoval proti tady tomu, abych se zastával těch oprávněných nároků třeba mladých homosexuálů, aby si neprocházeli tím, co jsem si třeba prošel já. Tedy jako jsme pořád jako církve strukturálně homofobní, to jo, ale už mám věk, kdy si říkám: „Jako přece nemůžu se s tím

smířit, musím proto něco udělat. Řešení nebude, že budu někde v ústraní si lízat rány, to nemá cenu.”

(Krátké přerušování z důvodu topení.)

Výzkumnice: Napadá mě, že se možná zajímáte o tuto problematiku v rámci církve v Čechách, takže asi budete vědět, že ve Starokatolické církvi a Českobratrské církvi evangelické je žehnání neheterosexuálním párům a Starokatolická církev třeba liturgicky nějakým způsobem navazuje na katolictví. Měl jste někdy myšlenky na to, že jste si říkal, co by kdyby? Nebo ta identita spojená s katolickou církví je pro vás natolik neodmyslitelná, že to nepřipadalo ani koutkem mysli v úvahu?

Ondřej: Určitě se to vyvíjí tady to moje vnímání. Já jsem byl v samých začátcích velice hrdý až bojovný katolík v tomto směru. Když jsem se doslechl, že někdo z kněží odešel a přidal se ke starokatolíkům, tak jsem to vnímal jako velkou prohru podobně jako kterýkoliv jiný kněz, který odešel ze svého povolání. Ale teď už mám po čtyřicítce, takže ty věci nevidím už takto a uvědomuju si, že se to prostě může stát. Můj předchůdce tady v úřadě – jeden z mých předchůdců taky odešel ke starokatolíkům a funguje tam jako farář.

Výzkumnice: A z důvodů?

Ondřej: Pak se zjistilo, že je také homosexuál. Takže to tam hrálo určitě roli, že oni byli mnohem vstřícnější dlouhodobě. Já jsem vlastně absolvoval klasickou teologii katolickou, která třeba v té oblasti eklesiologické pracuje s pojmy jako je to slavné Cypriánovo: „Bez církve není spásy.” a hodně jsem vnímal katolickou církev jako jediný nástroj ke spáse člověka. Tudíž když někdo odešel z tohoto ovčince, tak mě to velice velice bolelo. Teď už k tomu mám pochopení.

Výzkumnice: Zajímalo by mě tím, že se spolu můžeme bavit i o teologii, což vnímám jako veliký přínos v tomhle výzkumném rozhovoru, jestli se na vaší cestě, když jste šel k nějakému přijetí a smíření s vaší identitou, tak jestli se třeba

proměňovaly teologické koncepty, ze kterých jste čerpal a zároveň třeba jestli se proměňoval i obraz Boha.

Ondřej: Ano. Stal se ze mě člověk jako výrazně ekumenický. V počátcích mé kněžské služby jsem byl obezřetný, pokud šlo o ekumenu. Vzpomínám si, že za časů mého působení v (název obce), tak tam jsem se ekumenickým vztahům spíše vyhýbal. Ne, že bych je úplně přezíral, ale šlo o spíš o osobní vazby, že jsme si rozuměli třeba s československou paní farářkou, ale nějak jsem nepracoval na nějakém sbližování naší farnosti a jejich sboru. To mi bylo cizí. Přišlo mi to až jako nežádoucí. Můj předchůdce byl bývalý evangelický pastor a vedl lidi k tomu, že jakékoliv konfesní rozdíly už jsou nepodstatné a dokonce za určitých okolností právě v těchto farnostech probíhalo i takové intercommunio. Třeba při československé liturgii přistupovali ke svatému přijímání i katolíci a tak a mně to přišlo strašně...

Výzkumnice: ...rouhačské?

Ondřej: Rouhačské ne, ale matoucí pro ty lidi jo, že to jako ...dělal něco, co předbíhá dobu. Samozřejmě toužil jsem po viditelném sjednocení křesťanů, ale tohle mi přišlo partyzánské takové jako odbojové. Dále vlastně jsem býval hodně konzervativní člověk a teď po letech zjišťuju, že ta moje konzervativnost byla pouze bojem proti vlastní homosexualitě.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: Protože jak jinak můžete přežít v prostředí, které je homofobně naladěné než tím, že bojujete se sebou a bojujete odlišnými názory. Tak třeba já jsem dlouhé roky se staral o takovou skupinku katolíků, kteří lnuli ke starému obřadu k latinské Tridentské mši. Já jsem svou odborností liturgista, tak mě ty otázky bohoslužby jsou vlastní, a jak jsem říkal – roky jsem se staral o tyhle tridentské věřící. Třeba v (jméno města) jsem nad rámec svých povinností ještě jezdíval do té komunity, která se scházela v kostele (jméno kostela) a sloužil jsem pro ně starou Tridentskou mši. Byl jsem papežštější než papež no. Strašně

konzervativní kněz a v oblékání, v mluvení, v postojích a taky jsem cítil, že se to ode mě očekává.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: No a pozvolna jsem zjišťoval, že já si tím zakrývám něco, že ve mně se odehrává nějaký velký vnitřní zápas a boj, že jsem přísný na sebe a pak jsem přísný i na druhé. A pak se třeba stalo, že jednoho dne za mnou přišel do sakristie toho (jméno) kostela jeden z těch tridentáků a přinesl mně petici, která byla proti adopcím dětí homosexuálními osobami a řekl mi: „Podepište.“ a já říkám: „Nepodepíšu.“ a to byl vlastně rozhodující okamžik, kdy oni se ode mně začali postupně vzdalovat ty lidi. Já jsem začal chápat, že to je jakýsi utiskující systém, ve kterém já žiju. To byla skupina lidí, kteří věděli proti komu a proti čemu jsou, ale nebyli schopni se vcítit do těch lidí, kteří třeba mají tuhle stejnopohlavní náklonnost. Já jsem teda jasně dal najevo, že se nechci se podílet na takových těch kopancích vůči nim.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: A dalším bodem bylo, když jsem jednou pronesl kázání, ve kterém jsem vyjádřil uznání vůči papeži Pavlu VI., což byl papež, který vlastně dokončil druhý vatikánský koncil a mimojiné i vydal nový misál a já jsem ho v tom kázání ocenil jako muže, který celý život usiloval o jednotu. Pro jedny byl příliš konzervativní, pro druhé byl příliš progresivní, a že vlastně zažíval během svého pontifikátu jeden neúspěch za druhým, že cokoliv udělal, tak se nikomu nezavděčil. Ale že vlastně nesl ten úděl té Petrovské služby a hledal jednotu mezi lidmi, takže já jsem o něm mluvil moc pěkně, že se opřel o tu holou víru a tak dále. No oni mě hned po té mši tak pomluvili, jak jsem si mohl dovolit říct něco pěkného o Pavlu VI., když on může za všechno, co se v církvi stalo špatného.

Výzkumnice: A z čeho měli největší plameny v očích?

Ondřej: On zakázal starou mši Pavel VI.. První neděli adventní roku 1970 vstoupil v platnost obnovený misál.

Výzkumnice: Hm. Děkuju Jenom jsem si chtěla představovat, jakým způsobem uvažovali ty lidi.

Ondřej: On jim rozvrátil...on zničil to, co nejvíc oni milovali teda tu starou mši. To, že to udělal v nějaké historické situaci, že třeba ani nemohl jednat jinak... Proč já o tom hovořím, já jsem v téhle skupině tradičních katolíků zjistil, že mě neberou. Protože jsem pro ně málo konzervativní.

Výzkumnice: Napadá mě na té cestě k přijetí a smíření, která může stále trvat – byli nějaké biblické texty, postavy nebo nějaký verš, který vás provázel.

Ondřej: Můj první biblický příběh, který jsem kdy slyšel – tak byl Daniel v jámě lvové a to bylo, když jsem byl ještě malý špunt. Mohl jsem být prvňák nebo druhák, to k nám přišla na návštěvu kamarádka mojí sestry a stavovala se u nás cestou z náboženství a měla v ruce obrázkovou Bibli a já jsem si v ní listoval a ona mi vyprávěla, co na těch obrázcích je. Mě strašně zaujal ten příběh toho mládence, který vyvázl z jisté smrti, že se ho Bůh zastal, i když byl uprostřed samých lvů a to byl právě ten příběh, který pro mě byl asi určující pro další jako duchovní cestu, že jsem pochopil, že Bůh se zastává lidí, kteří jsou v ohrožení života, kteří nemají zastání, kteří jsou obklopeni samými krvelačnými zvířaty, a že teda přesně po takovém Bohu toužím. Já jsem se samozřejmě ošival a říkal: „To nemůže být pravda, to je všechno vymyšlené.“, ale všechno ve mně volalo, že přesně tohoto Boha já chci, který se mě zastane, když budu uvržen do takového nebezpečí.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: No a v dospělosti já nevím, často se mi vrací ten Žalm: „Hospodine, podivuhodně si mě utvořil.“ To mně dodává odvahu, že si nepřipadám jako nějaká stvůra, ale že jsem takhle utkaný v lůně matky, že Bůh si mě přesně takhle utvořil.

Výzkumnice: Děkuju moc za odpověď.

Jak jste prožíval, nebo prožíváte vnější coming out ve vztahu k vaší církevní službě třeba tady na tom současném sboru.

Ondřej: Zatím nejde o plošný coming out. To mi přijde za stávajících okolností nevhodné.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: Ale těch dílčích coming outů, ale těch dílčích coming outů už bylo hodně. Jednak na půdě mé vlastní farnosti, ale i mimo. Dá se říct, že často se outuju tam, kde cítím nějakou zakořeněnou homofobii. (smích výzkumnice) Vždycky mě to tak jako vydráždí, když slyším někoho, kdo se vyjadřuje neuctivě a čeká, že já jsem přece ten konzervativní kněz, který mu bude přizvukovat a bude kývat a naráz mu řeknu: “Prosím tě, myslíš si, že já jsem špatný nebo zlý člověk? Poslyš, tak já jsem taky homosexuál.” Vždycky jsem měl z toho delšího horizontu... nebo zjistil jsem, že to vždycky přineslo nějaké plody. Při nejmenším, že ten člověk přestal mluvit neuctivě.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: Druhý důvod, proč pokládám za důležité třeba i na půdě vlastní farnosti jít s kůží na trh, že to může pomoci těm, kteří jsou v podobné situaci jako já.

Výzkumnice: Děkuju. Jakým způsobem prožíváte svobodu – osobní svobodu.

Ondřej: Tak osobní svoboda je pro mě velice cenná hodnota. Zároveň jsem vždycky při výkonu svého povolání byl takovým loajálním knězem. Svoboda v mém případě není svévole, takže to, co po mně církev žádá, abych konal, tak konám svědomitě. Slíbil jsem, že budu učit to, co církev učí, což vlastně dělám doposud. V té oblasti, která se týká LGBTQ+, tam je to trochu složitější, protože cítím, že církev by měla obsah víry nově prohlubovat, a že stávající formulace, jak je známe třeba z katechismu, že jsou hluboce zraňující. Tedy v tomto ohledu nepoužívám tu rétoriku, která panuje v církevních dokumentech.

Výzkumnice: Kde hledáte a nacházíte útěchu?

Ondřej: Myslím, že v tom mém současném životním období těch útěch není tolik. Někdy se spíše jedná o vytrvalost. Když se nacházím v neútěše, mám-li užít tohoto ignaciánského výrazu, tak vím, že mám pokračovat dál v dobré cestě, kterou jsem započal. Často procházím určitými temnotami, kdy se útěcha nedostavuje. Ale pak tu a tam se něco zablýští něco krásného především, když slavíme eucharistii, tak to bývají ty okamžiky, kdy se dostavuje útěcha. To, co jsem znal už od dob dospívání, že mě mše nikdy nenudila, tak mohu říct i dnes, že to platí, že mě stále uchvacuje a nacházím v ní něco nového pro svůj duchovní život. Pokud jde o zpověď, tak nevím, taky mám pocit, že už mi ta zpověď nepřináší tolik útěchu. Dokonce jsem procházel údobími, kdy spíš jsem sám sebe ...jsem si připadal jako nějaký vleklý recidivista, když jsem chodil ke zpovědi a vyznával stále dokola jedny a ty samé hříchy, takže to mi vlastně ani moc velkou radost nepřinášelo.

Výzkumnice: Můžu mít otázku a nemusíte odpovídat... Myslíte v kontextu identity?

Ondřej: Hm. Určitě jo. Tak to mě jako v určitou dobu zpověď zneklidňovala. Nikdy jsem nepřestal zpověď praktikovat, jednak jako zpovědník vysluhuji tuto svátost, ale taky sám chodím ke zpovědi. Ale to je zajímavé, teď nějak zvlášť necítím útěchu ani z té zpovědi. Pomáhá mi, když si můžu s někým promluvit, který osobně prožívá něco podobného. Tady je třeba skupinka lidí, kteří... které sdílí třeba nějaká menšinová sexuální orientace. To jsou přesně okamžiky, které mně skýtají útěchu.

Výzkumnice: Děkuju moc. Přemýšlím nad tím, že v tom příběhu pochopitelně byly zmíněny otázky výčitek a zároveň ve zpovědi a i v souvislosti s eucharistií pracujeme s tématem viny. Tak by mě zajímalo, jestli jste tu vinu dokázal nějakým způsobem víc zpracovat v kontextu identity od těch začátků po dnešní dobu.

Ondřej: Já si ještě odskočím na záchod a zatím si to promyslím.

Výzkumnice: Jasně, určitě.

Ondřej: Neschází vám něco, nechcete něco přinést?

Výzkumnice: Ne, děkuju moc, jste laskavý.

Ondřej: Díky za trpělivost.

Výzkumnice: To vůbec ne.

Ondřej: (hlas z vedlejší místnosti) Požádám, ať tolik nekřičí. ... To je takový zlovyk, že když někdo telefonuje, že má pocit, že ten druhý je hluchý.

Výzkumnice: Jo, jo, to je pravda. (smích Ondřeje)

Ondřej: V těch otázkách té viny já myslím, že v souvislosti obecně s tou sexualitou se ta vina začala objevovat někdy okolo mého čtrnáctého, nebo patnáctého roku života, ale nespojila úplně přímo jako s církevním prostředím. Já to vysvětlím. Já jsem jako si každý teenager si velmi silně uvědomoval, že prostě...(odmlka) jsem muž, takže se tam prostě...

Výzkumnice: ...některé věci se přirozeně odehrávaly.

Ondřej: Se začaly dít věci, které dělají všichni chlapci a já jsem nebyl výjimkou a vůbec jsem nevěděl, že je to něco špatného, nebo něco nežádoucího. Když jsme jednou byli my tři kamarádi na nějakém prázdninovém čundru, tak jsem jaksí mimochodem o těch věcech začal mluvit a jeden z těch spolužáků opáčil: „To je ale hřích, Ondřeji.“ a to pro mě byl ten zdroj těch výčitek.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: Když jsem vlastně zjistil, že věc, která mi přišla naprosto překrásná a příjemná – může být hříšná, a že musím rozlišovat mezi věcmi příjemnými..., nebo že příjemnost není měřítkem správného jednání. Tak se mi to nějak v hlavě nějak propojilo v mém svědomí, že všechno to, co pak souviselo se sexualitou, která jaksí zraje v mladém člověku. Tak už jsem si automaticky propojoval s vinou kvůli tomuto spolužákovi, který asi sám do toho byl namočený pořádně, že se sám trápil pravděpodobně se sebeukájením.

Výzkumnice: Hm.

Ondřej: ...a nemohl se toho nějak jako zbavit. Zajímavé bylo, že po letech teď už jsme prostě velcí a říkám mám (anonymizováno) let, jsme si sedli s tím mým obdivovaným Janem. Jsme měli letos takovou dovolenou a velice otevřeně jsme si promluvili o těchto věcech a on říkal, nebo se mi svěřil, jak hluboce ho zranily zpovědi s naším panem katechetou, který se naprosto nevybíravě vlamoval do jeho intimity a vlastně ho traumatizoval kvůli sebeukájení. Dneska mně to přijde strašně líto, že jsme si to jako kluci neřekli, že vlastně řešíme podobné věci. On měl to neštěstí, že měl zpovědníka, který prostě strašně zdůrazňoval, že musí s tím něco dělat. Zatímco já jsem měl zpovědníka, který byl takový jako chápavý, který o tom nemluvil „A dobré, svěříme to Božimu milosrdenství.“. Nicméně i u mě i u toho Jana to propojení mezi sexualitou a vinou bylo velice silné a toto způsobila bohužel církev, že to u něho to vyvolal ten služebník ten katecheta, u mě to sice nevyvolal, ale celé to prostředí, které bylo hodně fixované na sexualitu tomu nepomohlo. Takže toto vlastně byl zrod určité provinilosti, která pak člověkem roste. A když už to nebyla ani tak vina, tak to spíš byla opatrnost: „Pozor, já bych mohl, já bych mohl vlastně selhat – pozor!“ Tedy že sexualitu jsem nevnímal nikdy jako na prvním místě jako vyjadřování lásky, ale jako něco nebezpečného, co se musí jako krotit jinak se vám to vymkne z rukou a natropí to ohromnou neplechu. To je podle mě strašně špatný způsob prožívání vlastní sexuality a dnes to vidím, že jsme toho byli obětí.

Když dneska za mnou přijdou náctiletí a tum a tam se vyznávají z nějakých prohřešků, tak dávám si ohromný pozor, abych nepřekračoval nějakou tu intimní zónu. Abych spíš nemluvil, než mluvil, nebo mluvím jenom tehdy, když chtějí, abych mluvil. Moje vlastní zkušenost mě trochu varuje předtím, abych druhým neuškodil.

Výzkumnice: Děkuju. Napadá mě asi poslední otázka a to, kterou nechávám na vás a to co byste řekl queer věřícím mladým lidem.

Ondřej: (ticho) Řekl bych jim, ať nezůstávají sami. Ať si najdou přitele, důvěrníka, se kterým mohou sdílet tuto svou...tento... toto své nastavení. (odmlka) Ale předpokládám, že dnes už je to mnohem jednodušší než jsme to měli my. No tak.

Výzkumnice: Děkuju moc.

Ondřej: Rádo se stalo.

Výzkumnice: Moc si toho vážím.

Rozhovor s respondentkou Ivou

Výzkumnice: První otázku, kterou mám, tak ta je hodně na vás a potom bych měla ještě, pokud to nevyplyne v rámci vašeho povídání, tak bych měla pár...

Iva: Jo, jo, jo... a jenom tyhle ty odpovědi, který já vám poskytnu, tak ty vy použijete do teda nějaký svojí odborný práce...

Výzkumnice: Hmm.

Iva: ...a budou tam nějak jako anonymizovaný ty odpovědi?

Výzkumnice: Ano, chtěla jsem se k tomu zrovna dostat. Já jsem si to tady tak sepsala, abych náhodou na něco nezapomněla.

Iva: Dobře, dobře, tak já už do toho nebudu vstupovat.

Výzkumnice: Tak ten kvalitativní výzkum nese název Cesta víry a přijetí queer duchovních a vyhovovalo by Vám, abychom si během rozhovoru vykalý?

Iva: Jo, jo, pokud je to pro Vás fajn, tak pro mě jo.

Výzkumnice: Určitě. Náš rozhovor bude pro výzkumné účely anonymizovaný, takže budu ráda, když se pokusíte být upřímná a nebudete se bát se vydat i na hlubinu a je důležité, abych řekla, že Váš příběh bude v bezpečí a Vaše jméno nebude odtajněno a možná se dostaneme i k tématům, o kterých jste dříve nehovořila, takže se nebojte si dát na čas s odpovědí, když to bude třeba pro zformulování myšlenek a pro přiblížení mojí výzkumnické perspektivy bych si dovolila citovat tezi, která mě oslovila v knize Kvalitativních metod: „Nejde o to podat objektivní popis daného fenoménu, ale popsat, jak je daný jev vnímán a prožíván lidmi, kteří se jej účastní.”

Iva: Hm.

Výzkumnice: Tak jestli bych mohla začít. Mohla bych vás poprosit o to, abyste mi vyprávěla váš příběh od dětství po současnost. Zajímají mě i detaily, nemusíte spěchat a i v souvislostech vaší cesty víry a přijetí v kontextu vaší identity.

Iva: No já jsem se narodila v (název obce), což je město ani né moc velký, ale zase né úplně malý. (Anonymizováno.) Mamka už je v důchodu. Takže nějaký aspekt služby u nás byl dennodenně ve vzduchu. To já jsem věděla, že lidi chodí do různých zaměstnání, že prostě tráví v práci třeba noc, nebo víkend, nebo narozeniny, nebo Vánoce, tak to všechno takhle nějak bylo. Chodila jsem na základní školu, kde bylo relativně dost romských dětí. Moc se nikdo jako nezaobíral nějakými velkými duchovními tématy. Pak jsem šla na osmiletý gymnázium, což já dneska vnímám, že to byl krok, kterej mi jednak asi zachránil nějakou duchovní, duševní integritu, protože prostě ta základní škola byla hrozná. Tam dítě, který se chtělo učit a bylo nějak se zájmem ke vzdělání, tak to jako mělo vlastně docela obtížný. Já jsem v tý době vlastně vůbec nějak neřešila svojí orientaci, sexualitu a tak, to jsem vůbec jako nevnímala. Asi až nějak třeba na gymplu, že jsem úplně neměla pocit, jako že bych měla nějaký vyhranění, že mě třeba přijdou atraktivní kluci nebo holky. Prostě spíš jsem to tak jako měla od člověka, ale zároveň jsem to nevnímala jako nějaký problém. Tohle to jsem jako úplně moc neřešila. No a pak když jsem měla jít na vysokou školu, tak jsem moc nevěděla co a kam. Já jsem se chtěla věnovat umění a to mejm rodičům jako připadalo né dost dobrý. Pořád opakovali, abych si vybrala něco normálního a pořádného, tak jsem se jim pak krutě pomstila tím, že jsem teda o pár let pozdějc šla studovat teologii, která rozhodně nebyla v nějakym... v tý oblasti pořádný a normální. No a pak jsem vlastně po gymnáziu šla pracovat. Pracovala jsem v takový nadnárodní firmě, která se zabývala outsourcingem, to znamená – je nějaký jako objem úkolů v účetnictví, v servisu a tak dále a tyhle ty úkoly se dají firmě, která to vlastně za danou nějakou firmu prostě dělá. Takže my jsme vlastně spravovali pro jinou firmu bankomaty. No a v tom mym oddělení, to bylo francouzský vlastně jako oddělení, tak tam jako to bylo hodně stresující prostředí a já jsem tam vnímala, že to jako není to, co chci prostě v životě dělat jako opravovat bankomaty, jako to prostě nebylo to vono.

No a tak jsem začala řešit, co se sebou a v té době jsem vlastně začala zatím svůj nejdelší celoživotní, nebo za celý život vztah, ale byl s mužem. Jeho maminka je moje kmotra, takže my jsme vlastně se znali jako dlouhý léta. Ten náš vztah byl jako spíš hodně tak jako přátelskej. Ano, jako k sexu docházelo, ale pro mě to bylo takový, jako že „jó, tak jestli to musí bejt, tak tak to je“, ale jinak vlastně jsem to zas až tak neřešila.

A on mě relativně dost podpořil v tom, abych šla studovat teologii, když jsem neměla tu oporu o rodičů. A ta teologie pro mě na začátku byla jako španělská vesnice. Připadalo mi, že je toho jako strašně moc. Já jsem vlastně o teologii, o křesťanství nevěděla skoro nic, takže jsem se tak jako snažila vlastně nějak dovzdělávat. Byl to pro mě obor náročněj, kterej jsem vlastně ale s nějakým jako velkým sebezapřením docela jako úspěšně zvládala studovat i při té práci. No a pak když jsem, když mně bylo (anonymizováno), tak mně operovali a ta operace se jako dlouho nedařila, oni nemohli najít to ložisko (anonymizováno), který vznikaj a asi pět pět hodin jsem ležela na takovým jako ocelovým stole, kde jako asi vlivem toho velkého stresu se mi rozjela taková jako alergická reakce, která vypadá jako atopický exém prostě takový jako vodovatý pupínky a měla jsem úplně po celém těle. No a když jsem tam ležela během té operace, tak jsem si říkala, tak Pane Bože, teda jestli chceš, abych se té teologii věnovala, abych to vlastně nějak zvládla, tak teda budu potřebovat tvoji pomoc. No to byly takový naivní modlitební prostě rozhovor s Bohem. “No a jestli teda vlastně chceš, abych byla šťastná, tak taky budu potřebovat Tvoji pomoc.” A Pán Bůh asi vyslyšel zoufalá slova zoufalé ženy. To jsem byla v prváku nebo v druháku, nebo prostě hrozně někdy z kraje toho studia. No a pak jsem na konci toho bakalářského studia musela splnit duchovenskou praxi, což je vlastně jako povinná součást toho studia, který je hodně teoretický, ale tady je ždíbiček praxe

a mně se do toho vůbec nechtělo, protože jsem do kostela nechodila a vlastně jsem si to neuměla představit, přišlo mi to jako otravná součást. No ale pustila jsem se do toho a vlastně velmi brzo jsem zjistila, že jako je mně v církvi dobře, že se mi líbí to prostředí, že mi to dává smysl, že to navazuje hodně na to, co jsem se učila v té škole a bylo to hodně abstraktní, tak tady je to najednou vlastně jako konkrétní a připadala jsem si nějak jako přijímaná. Připadala jsem si, že prostě tohle je nějak to ono, co bych vlastně v životě chtěla dělat. No pak jsem ještě dlouho zvažovala, jak to vlastně udělat s nějakou obživou, protože jsem tušila, že farářský plat není prostě úplně jako to, co by člověk teda nějak zbohatl. No a tak jsem se rozhodla, že ještě půjdu studovat vlastně v prezenčním programu (anonymizováno). Oni...měla jsem veliký štěstí, oni mě vzali vlastně hnedka na poprvý. No a začala jsem teda k tomu zaměstnání na plný úvazek a ke studiu teologie v navazujícím magisterském programu a ještě studovat denně další obor a jako vlastně to vedlo k tomu, že teda jednak skončil ten vztah, který jsem měla, protože to jako opravdu nebylo k žití, to nebyly úplně žádný velký nosný plochy. Ale zároveň jsem jako zůstala s tou rodinou té svojí kmotry a tady s tím klukem vlastně jako pořád v kontaktu, takže jsem to jako nevnímala nějak úkorně. A myslím si, že tam jako v té době jsem nějak asi si začala uvědomovat, že se mně asi jako líbí víc ženy než muži, ale pořád jsem to jako neřešila, nebo jsem to jako nebrala tak, jako že teď je potřeba se v tom nějak pitvat. Říkala jsem si, „No jó tak to mám z toho, že se prostě tady zabývám psychologickějma tématama, tak najednou jako na sobě vidím něco, o čem se tam třeba učím. No a pak jsem odjela, já nevím, co to bylo za rok, tak prostě po roce (anonymizováno) to bylo. Tak jsem odjela na svojí první ekumenickou cestu. Ekumena je, když církve dělaj něco dohromady. To vlastně dobře víte. No a tam jsem se zamilovala tady na té první ekumenický cestě do dívky, která byla taky prostě na té konferenci se mnou a já vim, že zamilovat se, že to jako... prostě to bylo jako momentální okouzlení, aby vůbec jako došlo k nějakému zamilování,

tak to chce víc času. Já jsem tam strávila týden, ale prostě měla jsem pocit, že jako prostě najednou se mi úplně mění život a odhodlala jsem se teda, to byla dívka z Německa, tak jsem se odhodlala ji napsat teda v angličtině, teda potom co jsem se vrátila, dopis, že na to jako nemůžu přestat myslet, že tomu nerozumím, ale že teda jsem v ní našla nějaký jako zalíbení a ona mi napsala asi za dva dny, což byly nejdelší dva dny jako mého života, že jí to teda jako mrzí, ale že to je asi teda nějaký omyl, a že to jako jsem si to špatně nějak všechno jako vysvětlila. No a já jsem měla pocit, že se mně úplně jako zhroutil svět v tu chvíli, že prostě prostě jako nikdy nic nebude dobře, a že prostě je všechno špatně a vyfotila jsem se ten den a už jsem tenkrát měla nějaký jako mobil, kterej byl jako sto udělat prostě docela kvalitní fotku a já ji už nemám v tom, protože jsem změnila ten mobil, tak ho nemám, tak vám ji nemůžu ukázat, ale já když jsem se jako viděla v zrcadle potom, co teda jsem prožívala tady ten svůj jako stres, smutek, tak se vlastně dneska jako vůbec nepoznávám, ale zároveň to byla asi chvíle, kdy jsem se možná začala paradoxně stávat sama sebou. Že jsem si uvědomila, že prostě tohle je asi nějaká moje součást, a že že jestli teda se tohle to děje, tak že to vlastně asi jako nemusí být nic prostě hroznýho a patologickýho, a že prostě možná jsem takhle od Pána Boha stvořená, a že asi jsem neměla jako pocit, že by to ze mě dělalo osobu druhý kategorie, nebo že by mně to mělo kazit celoživotně nějakou kariéru nebo tak. Spíš jsem třeba si jako říkala, jak o tomhle bych mluvila s našima, nebo jak bych to vlastně měla říct svejma kamarádům nebo nebo tak, tak to jako mě děsilo, ale zároveň jsem si říkala, tak teď není moc, o čem, když ona mě nechce, tak prostě to takhle je. No a dneska zpětně vnímám, že tím, že jsem hodně racionální člověk, tak že vždycky, tak s nadsázkou, že když Pán Bůh chce, abych prostě přestala myslet, tak odpojí všechny moje myšlenkový nějaký jako aspekty a nechá mě se zamilovat, jo, at' už je to do oboru, nebo prostě do nějaký jako osoby.

No a pak šel život dál, já jsem dostudovala teologii, šla jsem vlastně do služby. No a v té službě jsem se vlastně setkala s kolegyní, která sloužila, teď nevím, jestli byla jáhenka, prostě nebyla farář, ale byla v nějaký nižší pozici. Už ve službě není, odešla z toho povolání. No a našly jsme v sobě nějaký jako zalíbení, který vlastně jako velmi brzo přerostlo v nějaký vztah i jako s nějakým fyzickým rozměrem (tempo řeči neuvěřitelně rychlé), a protože mě to jako ne asi tížilo, ale měla jsem jako pocit, že by bylo dobrý to jako nadřízeným nějak jako říct. Tak jsme se s tou dívkou dohodly, že půjdeme za biskupem, protože byla taky z Prahy, a že mu to teda řeknem. No a ten náš pražský pan biskup vlastně reagoval jako výborně. Nebyl jako ani zděšen a ani to nezlehčoval, vlastně jako tu zprávu přijal. No a já jsem pak ještě v rámci nějakých jako osobních rozhovorů asi ve formě nějaký jako zpovědi s ním o tom jako mluvila. No a pak uplynula nějaká doba, my jsme se s tou dívkou s tou dívkou rozešly asi po dvou letech, nebo po necelých dvou letech a já jsem vlastně pak přijímala jáhenský svěcení a pak kněžský svěcení. No a dneska vlastně když se ta informace o mně ví, tak se vlastně ke mně jako doneslo, že když to teda ten náš bratr biskup teď říkal na biskupské konferenci. Tak mu vytýkali, že předtím než mi bylo uděleno to kněžské svěcení, tak proč to jako neřekl, že teda jsme spolu mluvili o tomhle tématu a on řekl, že že prostě to bylo v rámci zpovědi, a my přece máme zpovědní tajemství, a tak že ho dodržel. Tak to pro mě vlastně jako osobně byly jako dvě informace. Jednak teda že osobě bratra biskupa můžu důvěřovat, a že v něm mám nějakou jako oporu, byť se mnou určitě jako ve všem nesouhlasí. Já jako si myslím, že v mnohém by chtěl věci třeba trochu jinak, abych je dělala, ale prostě nějak to jako respektuje, velmi jako vlastně bych řekla hezkým způsobem i takovým jako duchovním, že vysvětlí, řekne svůj pohled, ale pak jako nechá člověka žít.

No a ta druhá část toho pohledu, nebo druhá část zprávy je to, že v té církvi je evidentně nějaký hlas, který si to nepřaje, že by možná vznikly nějaký komplikace, který by vedly třeba k tomu, že bych to svěcení nemohla přijmout, nevím, z nějakých důvodů. No ale pořád jsou to takový jako věci, se kterými já jsem osobně konfrontována nebyla jo, že se dozvím někdo někomu něco říkal a někdo to slyšel a tak. Ale že mě by vlastně někdo jako nějak nechával vysvětlovat, obhajovat to vlastně, kým jsem, nebo jak v osobním životě žiju, tak to se vlastně jako nestalo, což je pro mě taky jako nějak důležitá zpráva. No takže já jsem dostudovala tu teologii, dostudovala jsem ještě další obor, pak jsem si udělala nějaký jako další vzdělávání a vlastně to je jako nekonečný příběh, to prostě já mám pocit, že když člověk jednou začne dělat, tak pak jenom obchází a objíždí nějaký výcviky, a tak to nějak jako dělám. V doktorském programu dál nějak ještě prohlubuju to poznání v oblasti té teologie.

No co se týče těch mých vztahů tak ono jich vlastně jako nebylo moc. Já jsem potom ještě relativně dlouho žila se ženou, my jsme se jako sestěhovaly, která pracovala v oblasti marketingu a úplně si nepřála, aby to její vlastně jako kolegové věděli, takže to byl jako takový jako dlouho utajovaný vztah, který ze začátku jako mě to omezovalo, že to nemůžu nikde říct, že pořád vlastně... To je takový ten menšinový stres, že člověk pořád vymýšlí, co dělal o víkendu. Jo, pořád prostě říkáte, já jsem byla s kamarádkou, nebo prostě nějak vlastně, když jedu někam na dovolenou, tak já jsem byla na dovolený s kamarádkou a tak. Tak je to takový vlastně jako docela náročný, pořád na to myslet, pořád to nějak jako vlastně udržet. No a pak jsme se rozešly a já jsem vlastně v kapli poznala tu svojí současnou, my jsme se nechaly registrovat a měly jsme svatbu, tak jestli můžu říkat ženu...

Výzkumnice: Tak to gratuluju!

Iva: Děkuju. Tak tu svojí současnou a já věřím prostě do... celoživotní lásku. Já jsem neplánovala, že bych si v církvi našla v uvozovkách nevěstu. Farář nechodí do práce s tím, že si tam najde jako protějšek. Tak to samozřejmě jako je něco, s čím jsem eticky hrozně zápasila, jestli je to v pořádku. Hodně jsem jako řešila, vlastně dlouho jsem to jako i v sobě zvažovala. Pak jsme o tom teda s Janou¹⁹ mluvily. Já jsem jí nabízela, že teda může chodit někam jinam, že to jako domluví, že teda v té farářské úloze prostě už jako nemůžu být, že jsem prostě velmi subjektivní, že jsem ovlivněná nějakým pocitem a třeba tím tím nějakým rodícím se vztahem. Vlastně v začátku to bylo velmi pozvolný, protože já jsem opravdu hodně to zvažovala, jestli se pustit do vztahu s člověkem, který v důvěře přichází do kaple hledat Pána Boha a teď se mu tam prostě jako farář, nevím, cpe v tom smyslu, že by si ho jako namlouval, tak to mi přišlo nepřijatelný a dlouho jsem se tomu vlastně nějak bránila. No pak jsme se nějak, Jana taky studuje, má vystudovaný ještě (anonymizováno) fakultu a vystudovala ve Francii medicínu. Tak jsem si říkala, že jako snad je sto posoudit, jestli teda jako vlastně do toho chce jít, nebo nechce. (Humorný zvuk telefonu kostelníka.) A to tam budete mít pořad. (smích výzkumnice)

Výzkumnice: To nevádí.

Iva: Ono je to jenom nějaký... znělka zprávy. No a pak jsem teda vlastně jako pociťovala úzkost, strach, chvílema i takovou jako paniku, že přece nejsem blázen, abych něco takovýho (coming out) jako veřejně o sobě řekla. Proč bych to vlastně jako dělala? Proč si budu komplikovat život? Vždyť ono vždyť vim, že se to dá tajit, že to jako vlastně není tak hrozný.

No a na základě těchto pocitů jsem si uvědomila, že pokud to já ve svých letech takhle jako prožívám a je to takhle náročný, tak že možná mladší lidi, nebo jiný lidi prostě potřebujou nějaký povzbuzení k tomu, aby prostě řekli, nevím, kým jsou, a že jsou třeba spokojení, nebo aby měli prostě možnost nějakýho

¹⁹Anonymizováno.

vlastně nějaký jako podpory v tom, že si myslím, že to je dobře být autentický a být otevřený.

Hodně to navazovalo taky na zkušenost s coming outem u nás v rodině, protože prostě moje rodiče nereagovali úplně dobře, tak jak já bych si bývala třeba přála a představovala. Já když jsem už nějakou dobu žila vlastně i s tou svojí předchozí přítelkyní, tak jsem se to rodičům rozhodla na dovolený v Itálii teda jako slavnostně u večere oznámit – velkou novinu – mami, tati, jsem strašně zamilovaná. Hmm jo, jo, jo. Tak jsem to jako všechno pověděla a rodiče zkameněli, ztuhli.

Výzkumnice: A to vám bylo kolik let, jestli se můžu zeptat, plus mínus?

Iva: Asi čtyři roky nazpátek.

Výzkumnice: Hm hm.

Iva: No a rodiče teda z toho byli úplně v šoku. V podstatě se mnou přestali mluvit. Byla to jako hrozná dovolená. Naštěstí teda pak za pár dní jsme jeli domu. No a jak to teda pak když už jsme seděli v autě z letiště, tak moje máma mě vlastně fyzicky napadla v tom autě. No a tak jako dneska už je to jako za mnou, ale vlastně pořád mně chybí nějakéj takovej jako nějaký slovo promiň, nezvládla jsem to, promiň, reagovala jsem tak, jak bych si třeba nepřála a mrzí mě to. Vlastně jsem to jako do dneška neslyšela, je to jako něco, co mě nějak jako trápí a bolí, ale zároveň nějak si říkám, že už jako to nechci těm rodičům vyčítat, protože jsem sice nabízela, že odpovím na všechny otázky, ale vlastně jako na to nikdy jako nepřišlo. Takže asi jako poučení tímhle tím krizovým vývojem ty moje rodiče k tomu vlastně jako dalšímu mému vztahu přistoupili o dost vstřícněji. Byť to na začátku bylo takový, že jsem si říkala, já to teda to bude zase něco. Tak to vlastně jako dobře dopadlo a Janu maj upřímně rádi a je to jako člen rodiny a byli na svatbě a táta mě jako vedl k oltáři a tak. Takže vlastně jako musím říct, že to jejich chování určitě jako prošlo velkou změnou, velkým vlastně nějakým obratem a asi bych si úplně neřekla, že moje rodiče jsou

LGBTQ+ aktivisti, to teda rozhodně jako nejsou. (společný smích) Ale a taky jako vlastně si myslím, že jako možná kdyby si mohli vybrat, tak by asi chtěli, abych měla manžela a děti, ale zas jako jsou natolik asi soudný, že jako mě tím nějak prostě netrýzněj no.

(Anonymizovaná část.)

(kostelník vstoupil bez zaklepání do místnosti a začal mluvit)

Iva: Jenom vám někdo tady do mobilu zvonil.

Kostelník: Jo, aha. To asi manželka...

Iva: Jo tak jenom.

Kostelník: ...něco chtěla. Jo.

Iva: Takže já to jako dokážu brát s nějakou (šrumeč kostelníka) nadsázkou vlastně se tomu nějak jako zasmát

Kostelník: Ještě tady mám pitíčko. Pitíčko mám támhle. Jo.

Iva: Pitíčko. Tady.

Ale vlastně jsem nečekala některý zprávy v tom smyslu, že byly tak nenávistný. To to to bylo strašný. To se mě vlastně dotklo i v tom smyslu, že jsem zvažovala, pak když už tam byly výhružky – výhružky násilím, tak jsem zvažovala, že to nahlásím, ale pak vlastně ve chvíli kdy se to dál už neopakovala, tak jsem se na to vykašlala. Do dneška se ještě stane, že jako má někdo potřebu se k tomu vyjádřit a napíše mi, že shořím v pekle a tak dále. Ti lidé mi dokola posílají ty stejný biblický pasáže, jo. No a ano, co na to prostě člověk může odpovědět, ale zároveň ta velká míra nějakýho jako vlastně povzbuzení a i tady v relativně jako konzervativním prostředí (myšleno kostel, ve kterém jsme se nacházely) vlastně jako hezkýho přijetí. V kapli (název místa), kde sloužim, to je malinkatý vobecenstcí asi padesát lidí, tak tam vysloveně to bylo od první chvíle jako velká podpora i až taková, že jsem si říkala, tak to už zas nemusíte, jako nebudeme tady lakovat na růžovo všechno. Ale tak to mně vlastně přišlo fajn no. A ta církev spíš volí taktiku nějakýho takovýho jako mlčení, který já

jsem dlouho nevěděla, jestli je to jako ticho před bouří, nebo jestli to takhle vlastně dál bude, protože to znamená, nemusíte nám nic vysvětlovat. To asi záleží, ale vlastně jako nemůžu úplně říct, že bych se setkala s nějakým..., že by mě osobně někdo přišel říct, že nevím – to odsuzuje. Akorát tady jedna sestra říkala, když vás vyhodí, tak je to špatně, ale jestli vás tady nechají, tak je to taky špatně. (společný smích) Tak to jsem si říkala, tak to teda to vám nezávidím tenhle ten pohled, to je opravdu jako dilema. No takže to bylo jako takový vlastně na začátku jako citlivý, že spíš člověk si říká, jestli to má jako zapotřebí, ale pak vlastně jsem si vždycky řekla, že i kdyby to jednomu, deseti, dvaceti lidem mohlo jako pomoci něco v životě vlastně líp přijmout, nebo to jako zvládnout, tak to nějaký smysl má. Takže já jsem měla tu motivaci v tom, že jsem myslela na ty lidi, který to prožívaj podobně a taky to nemaj úplně jednoduchý, tak to jako mě hodně posunovalo.

Výzkumnice: Tak děkuju moc. Napadá mě, když jste zmiňovala, že jste šla na teologickou fakultu, nebyly tam přijímačky, tak v té době jste, ale ještě neuvažovala, že byste se stala farářkou...

Iva: No vůbec ne. Já ještě ani na té fakultě. Tam vlastně jako člověk, když jde ke zkoušce, tak se ptají a vy chcete jít na faráře, na farářku, jsem říkala, ne, se na mě podívejte, já určitě nepudu na farářku a vlastně to jako přišlo tak v tom třetáku, když jsme měli tu praxi a ještě možná ani v prváku, v druháku navazujícím, tak jsem jako si říkala, jo jako líbí se mi to, je to pěkný, ale jako nevím, jestli bych chtěla bejt farářka. Takže to nebylo, tak že bych té církvi jako nějak, že bych tomu byla úplně nakloněná no. Spíš se to pak nějak odvinulo, že mi vlastně i nabídli to místo tady v tom kostele, kde teď jsme (název místa) i kvůli tomu, že jsem uměla nějaký jazyky, uměla jsem trošku s počítačem, takže to jako byla kvalifikace (smích respondentky) no.

Výzkumnice: A když jste se rozhodla pro studium teologie, tak to souviselo s tím, že jste si kladla otázky třeba po smyslu?

Iva: Né, já jsem si nekladla vůbec žádný otázky. (smích výzkumnice) Já jsem prostě jenom byla tak zhrozená z toho prostředí, kde jsem pracovala, že jsem chtěla něco vystudovat...

Výzkumnice: Hm.

Iva: ...a věděla jsem, že to bude spíš humanitního zaměření, než že by to mně mělo odpovídat na nějaký existencionální prostě jako moje úvahy nebo tak. Já si myslím, že jsem k tomu asi blízko měla vždycky, ale mě spíš zajímaly ty jazyky. Mně šla angličtina, francouzština, latina mě na gymplu bavila. Takže jako to byl ten směr, spíš než historie, nebo nějaká úplně systematická teologie a tak dále, tak prostě ty jazyky.

Výzkumnice: Hm hm. Tak to je velice zajímavý (zvuky hudby zvenčí) a potom, když jste se nějakým způsobem dostávala k víře blíž tou vlastní cestou bez toho, aniž by vás někdo někam se snažil formovat, tak to že jste se dostala do té církve, ve které aktuálně jste, tak mělo souvislost s fakultou, kterou jste studovala?

Iva: Hm. Ale já jsem si moc ani tu fakultu jako nevybírala. Oni tam prostě brali bez těch přijímaček. (smích výzkumnice) Takže pro mě ty husiti to byli jako nevím, jestli jasná volba. Ale jako dneska zpětně, když to reviduju, tak bych si asi nevybrala jinou církev a ano, sympatizuju s evangelíky, (anonymizováno), takže to prostředí taky jako znám, ale mám i dost kamarádů jako u katolíků. Já zas nemůžu úplně říct, že bych si řekla jenom takhle církev a žádná jiná. Ale zároveň mně jako vyhovovala ta forma, liturgie, a tak. Takže vlastně jako nakonec se to všechno takhle být náhodou, tak se to se to jako poskládalo dobře.

Výzkumnice: Hm. A co se týče přístupu vaší církve k těm otázkám queer, nebo třeba i v kontextu žehnání, tak měla jste někdy fázi, kdy jste nějakým způsobem se dívala na ty bratry a sestry²⁰ třeba někde vedle a přemýšlela nad tím, jestli teda by to nestálo za to, aby se to posunulo někam dál?

²⁰Míněno v církevním žargonu, nikoliv v příbuzenském slova smyslu.

Iva: No ona ta diskuze jako probíhá od roku 2005 nebo 6. Ta církev má takovou jako bolavou zkušenost, která byla i medializovaná. My jsme měli vlastně v Praze biskupa, který se jmenoval Pav... teď nevím křestní jméno, ale jmenoval se příjmením Bican a on byl vlastně jako homosexuál, kterej ale zároveň to jako popíral a prostě takovou nešťastnou nějakou náhodou, okolnostma se jako na to přišlo a prostě ten jeho příběh je i nějak v médiích, tak na to se kdyžtak pak podívejte, abych to nějak úplně nezkrátila. On už je... Karel Karel Bican se jmenoval. On už je zemřelý, tak je to prostě příběh, kterej je spíš tak nějak jako ve vzduchu a prostě bylo to hrozně jako nešťastný, protože ta církev to vůbec nepřijala. On přestal sloužit jako biskup a přitom to byl velmi oblíbenej duchovní, kterej opravdu měl mnohý kvality, ale prostě kvůli té orientaci musel skončit. Taky jeden náš farář tak si snad vzal život kvůli tomu jo, že prostě ta orientace byla takovým nějakým kamenem úrazu v přijetí a tak to. Já mám vo tom doma, koukám na batoh, protože jsem to nedávno vyndavala z batohu. Měla jsem tam, my jsme o tom mluvili na vikariátě a měla jsem tam ty příběhy, někdo se k tomu písemně vyjádřil, tak já vám to kdyžtak pak pošlu, to by mohly bejt zajímavý materiály.

Výzkumnice: Děkuju.

Iva: No takže vlastně ta naše zkušenost v té církvi je bolavá, že se to evidentně vlastně tak jako zkoušelo jako vlastně o tom mluvit, ale já jsem vlastně do toho šla s obavou, že taky jako můžu druhýho dne vodevzdat klíče a talár a bude po všem jo. Jenže já jsem věděla, že asi nemám moc, co ztratit, protože já bych nechtěla bejt v církvi, která bude mít zásadní problém s tím, že někoho miluju, a že s někým chci bejt. Takže jsem věděla, že jako prostě je na té církvi, jak se zachová a já bych se prostě musela smířit s tím s tím výsledkem, kterej by vlastně případně jako potom nastal. No takže ta církev jako pořád se stavěla, že je taková jako moderní, že se vo tom mluví a tak. No ale dneska vlastně vidíme, že jsme nějakýmu konsensu v tom smyslu, že bysme žehnali stejnopohlavním

párům prostě strašně ještě vzdálený nějakému výsledku. Takže se to vlastně v uvozovkách všechno tak posouvá k tomu, že když farář na základě svobody svědomí, která je u nás takovým důležitým vlastně nějakým takovým principem, tak že farář může vlastně stejnopohlavnímu páru může požehnat. Já jsem to několikrát udělala. Neměla jsem vlastně vůbec žádný v sobě otázky, nebo váhání, spíš liturgický – jak to udělat, jaký texty si vybrat, jak se modlit, jak oslovovat ty lidi, kteří tam jsou, jak tomu vlastně jako říkat tomu tomu, co jako teda vznikne, když jsou pak už teda registrovaný – tak ano, je to partnerství, jo, ale spíš mi chyběly nějaký jako podklady, neměla jsem žádného kolegu, se kterým bych to mohla řešit.

No a pak taky nastaly i takové otázky ve mně, který do dneška vlastně na to nejsem úplně moc pyšná, že když jeden ten obřad proběhl tady v kostele, tak já jsem... To byl pár dvou mužů, on je lékař a ten jeho muž pracuje někde v automobilovém průmyslu. Tak jsem si říkala, kde já to tady v tom kostele udělám? Tak nakonec jsem s nima vlastně vystoupala na balkon a ten obřad toho požehnání tam proběhl tam proběhl jako na krásném místě jako u toho (název kostela) prostě u té vitráže a já jsem vlastně vůbec jako nevěděla, jak bych to obhájila prostě tady v kostele, že by jako dole v kněžišti byl prostě obřad požehnání, jo. Takže vlastně do dneška v tom nemám úplně jasno, jak bych to udělala. Když mě někdo pozve na zahradu, nebo prostě někam na nějaký obřadní místo, tak je to pro mě vlastně mnohem jednodušší než, kdyby ten obřad měl proběhnout tady v kostele a vlastně mě to nějakým způsobem asi jako mrzí a ráda bych, aby v tomhle tom bylo nějak třeba i z hlediska té církve víc jasno, abych měla nějaký jako podklad pro to, že je to vlastně v pořádku a velmi vítaný, aby nějak takovejhle obřad tady byl. Protože když bych to měla ještě nějak popsat z hlediska jako teologie a vůbec toho, kam až může ta naše služba sahat, tak mi tady v kostele děláme požehnání párům, který přijedou z Číny,

nebo z jiný asijský země – nejsou to vůbec křesťani a stejně dostanou požehnání, jo, takže v čem... A dělá se okolo toho veliká sláva, je tady červený koberec a hrajou famfáry, tak proč by prostě člověk, který je věřící, je pokřtěný, ale v uvozovkách přichází s osobou stejného pohlaví, proč by jako nemohl mít nárok na stejné obřady, jo? Ano, bude to znít jinak, bude používat jiná slova, ale vlastně tohle to mě trochu mrzí.

Ta situace v evangelické církvi je sice jakoby jasnější, ale taky jsou tam nějaký jako tenze. Teď jsem si vyslechla šílený příspěvek takovýho, předtím jsem ho považovala za strašně fajn faráře, bratr Roman (anonymizováno), kterej je v (anonymizováno) farářem.

Výzkumnice: Hm hm.

Iva: To jako to teda to bylo jako mrzení to, co jsem slyšela z toho. To to jako mě zabolalo. Ale zároveň prostě ta církev jako aspoň dělá něj...něco proto, aby byl dialog, jo, aby se o tom teda jako mluvilo, jo. A zároveň mají faráře pro menšiny, že jo, Mikuláše Vymětala, kterej vlastně nám taky jako dal požehnání během té naší svatby. Nás oddávala (jméno), já jsem napsala obřady, v uvozovkách oddávala a pak teda nám požehnání dal pan farář Vymětal se svojí ženou, která je vlastně husitská farářka no.

Výzkumnice: Hm.

Iva: No takže... a Starokatolíci tam je to ještě zase o kousek dál, kde Petr Jan Vinš moc hezky mluví i jako o rodičovství stejnopohlavních párů a tak. Tady je prostě taková jako křehká otázka toho surogátního mateřství, jo. To je třeba i téma, kde já nemám jako jasno, byť je to velice biblický konstrukt. Sára nemohla mít děti, tak surogátní matka porodila potomka, takže vono to vlastně z Bible známý je. Ale jako tam ještě vůbec taky nemám teologicky odpracováno. Takže my se...asi bych si přála říct, že jsme moderní církev, ano, v něčem jsme možná moderní, ale v něčem jsme taky jako relativně ignoranti, kteří se prostě

jako vlastně nejsou schopni úplně vyjádřit a je to z toho důvodu, že je tady asi spousta lidí pro, ale taky spousta lidí proti.

Výzkumnice: Hm.

Iva: ...a že než aby z toho byl teda nějaký otevřený vlastně vnitrocírkevní konflikt, který teda asi nepotřebujem, tak se řekne, že je to téma relativně marginální, a že to teda radši asi nebudeme řešit.

Výzkumnice: Hm. Děkuju moc. Budu mít teď otázku v souvislosti asi s těmi respondenty a ty příběhy jsou velice unikátní bych řekla ve všech třech případech, kterou oni tam hodně řešili a to byla vina. Takže jestli jestli nějak jako se prolínala...?

Iva: No hm spíš takovej pocit... Jo, vlastně jo, vina, za to že jako neříkám pravdu, že lžu třeba snoubencem, jo, který prostě choděj ke mně na přípravu do manželství, jo, že jako je... Ne jako, že jim lžu, že něco jako říkám nepravdivě, ale že vlastně nejsem otevřená v tom smyslu, že jak já věci teda prožívám. Že jako si myslím, že docela dobře jsem byla schopná nějak jako popisovat nějaký duchovní aspekty vztahu dlouhotrvajícího – manželství a tak dále, ale vlastně domu jsem nechodila za mužem, ale za ženou. Jo, tak to jsem vnímala, že už bych ráda, aby se tohle to vlastně nedělo, jo. To moje provinění jako nebylo z toho, kým jsem, ale že nemluvim pravdu o tom, jak v osobním životě žiju.

Nějaký jako provinění, že bych si řekla, že to ovlivňuje moje farářování to úplně ne. Já si myslím, nebo vím, že jsem nebyla jinou farářkou předtím a nejsem jinou farářkou teď. Možná naopak mě to trošku víc zcitlivuje k příběhům člověka, který přichází, že mě to jako učí úplně jako neškatulkovat, neposuzovat, neodsoudit hnedka vod dveří. Hm. Já třeba jako měla jsem takový tě..těžkosti to říct tady mojí vlastně nejbližší pani kolegyni, která je tady farářkou v kostele. Tak tý jsem vlastně to nebyla do poslední chvíle schopná říct a jako

vodhodlávala jsem se strašně dlouho a nakonec jsem jí musela prostě poslat jako zprávu do mobilu a nebyla jsem prostě schopná, takže tam asi byl nějaký pocit jako vlastně v... provinění za to, kým jsem a co dělám a měla jsem hroznej strach, že to jako poškodí ten náš vztah, protože v tom nějakým jako pracovním nastavení jsme si rozuměly výborně. Jako vzájemně si pomáháme. Vono je to vlastně docela vzácný, když se dva faráři snesou na jedný faře, ale já musím říct, že tady nevedeme žádnou jako zákopovou válku, že že prostě si vobě dvě vyjdem vstříc. Já jí ve všem, co vona řekne, tak to jako respektuju, navíc s tím povětšinou jako souhlasím, jo. Takže to jsem měla jako vobavu, jo a byla jsem teda strašně šťastná, že na tu svatbu vlastně přišla, že že mám pocit, že to vlastně jako to... Já ještě přemejšlim o tý vině... Vina... No ty rodiče to, když bych to mohla říct jako expresivně, tak mě tak naštváli, že jsem tam jako nepřemejšlela vo tom, že bych si měla připadat nějak provinilá. To naopak to mě jako tak šokovalo, že že jsem teda ještě vlastně si říkala, tak a to teda né.

Výzkumnice: Mě ještě napadlo v souvislosti s těma rodičema, jestli jste do tý doby než vlastně jste měla s nima ten výraznej rozhovor, tak jestli jste nebyla pod palbou jako nějakýho nátlaku právě na manželství.

Iva: Né, vůbec né... To né, to ne, to né. To spíš jako od okolí, takový od lidí, který mě vlastně vůbec neznali. Farníci se ptali a kdy už budete mít děti a kdy už budete mít manžela? No a tam já jsem teda byla hodně kreativní. Těm mejm rodičum, tak voni podle mě vlastně ani moc nechtěli, abych měla nějakýho manžela a a, tak děti asi jo, ale. Aby vlastně jim mě nikdo vlastně jako nevzal. Takže to bylo takový jako, že o to ani moc nestáli a a, takže jsem nebyla nějak jako vyzývaná, abych už se vdávala a abych už teda rodila no.

Ale ještě zpátky k tý vině. Já mám jako pocit, že ještě něco přece, že to je jako téma, který jsem určitě... No jako určitě jsem musela projít nějakou takovou fází, že jsem si odpovídala na ty otázky tím, že jsem vyrovnávala s těma biblickejma

textama, protože to jsou texty explicitní. Akorát a ... a my můžeme tak moc navoňbat tu naši odpověď a pohled, že si řeknem no jo, ale neklameme vlastně sami sebe? Jako vlastně v posledku víme houby, jestli teda vlastně jenom nepropadáme nějakým vášním. Já si zas říkám, že Pán Bůh ví, co s náma, že že přeci by by nestvořil člověka jako, tak aby prostě skončil někde v pekle jenom za to, že někoho jako upřímně miluje a chce s ním prostě v nějaký věrnosti strávit život.

Ale když se třeba podívám na ten projekt *Víra v barvách duhy*, což je projekt vlastně syna mého kolegy, jednoho z blízkých kolegů, tak je to syn a ten je vlastně častokrát jako, je to oceňovaný projekt, ale zároveň říkají, no on to všechno ale hrozně jako vidí optimisticky a všechno vlastně jako vybírá tam texty, který zaznívaj jenom jako pro, jo, a že vlastně tam není žádný odpor. Ale zas na druhou stranu si říkám a my jsme jako ta společnost a v církvi jako obzvlášť posedlý sexem. Proč my to řešíme otázku stejnopohlavních nějakých jako vztahů a a tak. Proč se prostě nezaměříme na svoje vztahy, protože i tradiční rodina v uvozovkách je jako ve velkých problémech, ať si vezmeme domácí násilí, alkoholismus, já nevím, co všechno. Proč vlastně jako máme tendenci se teda dívat jenom na tu sexualitu. Proč vlastně o někom řekneme, že to je homosexuál? Mně to prostě připadá docela jako pejorativní, nebo je to pro mě ovlivněný nebo zabarvený vlastně negativně a jako chtěla bych spíš žít ve světě, kde se tohle to kategorizování lidí jako nebude odehrávat a byla bych teda ráda, aby v církvi se to nedělo, aby prostě církve byla nějaký jako prostředí nějaký hate free kultury, která se dokáže prostě...mimořádně v církvích jsme jsme všichni menšina, když jsme součástí církve, tak jsme taky menšina, jo, to je prostě takový vlastně docela úsměvný, no ale...

Výzkumnice: Teď mě k tomu napadá otázka právě s tou menšinou. Myslím si, že člověk v ČR, když je někde mezi lidma a zjistí se o něm, že je věřící, tak

už je automaticky trochu bizární, a když je třeba věřící člověk mezi queer lidma, anebo přesně zase obráceně, tak třeba jak jste zpracovávala tohle, jestli to byla jako výzva, jestli to vnímáte jako i dar moct mluvit s queer lidma o víře.

Iva: Jo, já ještě předtím než jsem to vlastně řekla, tak se na mě obracelo relativně vlastně hodně hodně velký množství lidí, kteří buď hned na první schůzce řekli, řeším nějakou svojí sexualitu – pravděpodobně prostě jsem homosexuál, nebo bisexuál a tak dále a vlastně nevěděli, jaká bude moje reakce a přišlo mně to jako ohromný významání ve smyslu důvěry, že se člověk odváží říct na faře farářce prostě takovouhle zásadní věc a jako nesmírně jsem si toho vážila a zároveň jsem jako vlastně ani v jednom tom rozhovoru prostě nechtěla mluvit o svym životě, protože jsem si prostě připadala, že to do toho nepatří, že ano, pokud se to bude obecně vědět, tak tak ano, pokud se mě ten člověk přímo zeptá, tak můžu prostě nějakým způsobem obecně říct o nějakym svym jako pohledu na věc, to jo, ale nechtěla jsem prostě ty rozhovory zabřemeňovat tím a teď se podívejte, jak já to vlastně mám. Ale on ten...já vlastně jako ten můj život je rámovanej takovejma zvláštníma jako výzvama. Nejdřív jsem vlastně jako byla holka z firmy, která šla studovat teologii, která uvěřila. Teď tenhle ten vlastně nějaký úkol jako vlastně jako vyjití s pravdou, nebo s kůží na trh. Tak si říkám proč já, proč já zrovna to jako to na mě vždycky vyjde takovejhle úkol, ale zároveň nějak si říkám, že že jsou vlastně na světě věci..., že mně se vlastně neděje nic hroznýho, že ano, tak jako to přijetí v tý mojí rodině bylo děsný, ale když to slyším, jak jsou lidi kontinuálně odmítány, jak je prostě v rodinách vopravdu jako nějaký násilí verbálně a tak dále, že vlastně jako v tomhleto ohledu prostě je ten můj život díky Bohu vlastně jako relativně snadnej, protože já sama před sebou jsem to měla nějak vlastně pak už jasný, když jsem se tím začala zaobírat. Jak to vlastně jako pozvolna ke mně jako přišlo to téma a dlouho to žádný téma nebylo, tak vlastně jsem jako pak relativně rychle si uvědomila, že to není jako konec světa, konec mýho života, konec

nějakýho mýho štěstí, že naopak je to začátek toho, že můžu bejt sama sebou a nemusím prostě nikomu nic vysvětlovat, předstírat, a a že to pro mě má velkou cenu no.

Výzkumnice: Napadá mě k tomu, jestli se během vaší cesty víry a i v kontextu identity proměňoval nějak Boží obraz.

Iva: Hm ne, to asi ne. Já jsem jako od začátku věřila v Boha soucitného, milosrdného, moudře vlastně člověka přijímajícího a tvořícího jako nějak originálně a tím pádem jako dobře. Já ani vlastně jako nezápasím s tím, my máme v liturgii část, která se jmenuje vlastně rozhršení absoluce, je to vlastně takový jako doznání vin, který se děje, to je jako v kolektivu vlastně vnitřně a pak ještě před přijímáním tam máme jako “Pane, nejsme hodni, abys vešel k nám, ale řekni jenom slovo a uzdraveny budou duše naše.”, což je vlastně ten ta připomínka toho příběhu o tom nemocným sluhovi toho setníka, jak ten Ježíš tam ani nedojde a on se uzdraví a já jsem s tím nikdy jako nezápasila. Já nemám problém přiznat, že jsem v mnohym křehká, v mnohym chybuji, vlastně jako jsem neměla úplně nikdy pocit, že by mě za to Pán Bůh měl potrestat za cokoliv, že jsem všechny nějaký jako chyby, který jsem udělala a nějaký osobní selhání a zklamání ze sebe samý – nikdy nebyly spojený jako s orientací. To jsem vlastně nevnímala. Ani jsem nikdy jako nepociťovala nějaký nějakou třeba hanbu, nebo výčitky, to jsem nikdy jako neměla, což může bejt taky podle mě daný jako věkem, jo. Tak jasný už nejsem úplně jako teenager a vlastně už ani nespádám do té kategorie jako mládež, jo, ale neměla jsem nikdy jako nějaký sebestyčský pocit, nebo potřebu si nějak ublížit jako kvůli té identitě, nebo kvůli orientaci – to vlastně jsem nikdy jako neměla.

Výzkumnice: Hm hm. No máte nějakou biblickou postavu, nebo třeba nějaké verše, nebo knihy, který vnímáte v tom kontextu jako posilující?

Iva: Hm no já mám hrozně ráda Přísloví a a Kazatele a a mám ráda Evangelia. Mám ráda texty, kde kde Ježíš jde prostě fakt jako na okraj společnosti a mluví

se ženou a jde jde stolovat s celníky a baví se s hříšnejma, nebo s hříšníkama. Tak to jsou vlastně jako příběhy vo tom, že ten Ježíš se nebál jít prostě za člověkem, tak jak byl, že se prostě nestranil. Nevim, jestli bych úplně pojmenovala něco. Jako já mám moc ráda Žalmy, mám ráda zpívané žalmy, ale vlastně mám docela ráda i jako i Starej zákon v tom smyslu tý tradice a těch příběhů, protože vlastně paradoxně tam, kde se vobjevovaly ženy, tak tam byl na spadnutí nějaký průšvih, jo. To začíná prostě Evou, která jako teda vlastně jako selže. No jo jenže von když Pán Bůh určuje pravidla, tak Eva je ještě žebro Adamovo, jo. Takže vono je to takový vlastně docela krátkozraký vobvinit ženy z toho, že za všechno můžou. Ale vlastně mám jako moc ráda příběhy těch biblickejch žen, ať je to Miriam, nebo prostě Rút, která to nemá jednoduchý. Jo, vlastně jako musím říct, Sára a tak, že jsou tam sympatický prostě takovýhle ženy i jako Marie Magdalská, která v mejch očích vůbec neztrácí na nějaký dokonalosti tím, že za sebou má minulost, kterou třeba bych si já úplně jako nechtěla mít, nebo nepřála bych si jí, tak v tom příběhu mi to tak dobře sedí a vlastně jsem... vnímám Bibli jako společenství nějakých přátel, nebo spřízněnejch nějakých osobních příběhů.

Výzkumnice: A jak vnímáte svobodu?

Iva: No svoboda je asi, když člověk může říkat pravdu venku i sám sobě. Svoboda je pro mě vlastně takový jako rozměr, bez kterýho se hrozně špatně žije. Když člověk může být svobodně autentický, tak je život o dost jednodušší. Já jsem teď byla na divadelní hře Temno a tam je postava nějakého pana Svobody, jo. Tak já jsem si dělala pak poznámky k tý hře. Je to na základě Jiráskova Temna, kdy vlastně v roce 1720-21 dochází k tomu, že se svatým stane Jan Nepomucký a je to vlastně taková doba rekatolizace a fakt jako pro ty evangelíky jako strašný a tak a tady ten pan Svoboda nosí knížky. Tak se mi to spojilo s tím, že svoboda je i nějaký poznání a možnost poznávat a nahlídnout a nějak se třeba i vzdělávat – v tom já taky jako vidim velkou svobodu a to si

myslím, že vlastně tu možnost jsem já jako měla rozpoznat, kým jsem i se nějak třeba jako vzdělávat a nejenom v teologii, ale mě zajímá i jako manuální práce, tak mám včelařské kurzy a teď prostě se učíme s Janou foukat sklo a tak, že vlastně jako to poznávání toho světa různých těch aspektů jako duchovní práce, fyzická práce, že to všechno vlastně mám pocit, že mě vede k nějakému jako svobodnějšímu dýchání, nějakému jako projevu, že život je ohromně jako komplexní, a že je zároveň v mých očích naplněný ve chvíli, kdy žijeme v dobrých vztazích a ten vztah partnerské je pro mě nějak jako hodně důležitý a podstatný.

Výzkumnice: No tak vám moc děkuju.

Iva: Já taky děkuju. Když byste ještě vám jako přišla na mysl nějaká otázka, tak není problém, když mi jí napíšete, tak já vám buď namluvím a pošlu vám zprávu, nebo vám to vypíšu do emailu.

Výzkumnice: Tak to jste moc laskavá. Moc děkuju.

Iva: Rádo se stalo.